

BIBLICKÉ ÚKOLY

4. ČTVRTLETÍ 1985

ZKUŠENOSTI S BOHEM ZE ŽALMŮ

ÚVOD

Martin Luther nazval sbírku žalmů malou biblií. Pán Ježíš citoval výroky ze žalmů téměř častěji než výpovědi jiných biblických knih. Dokonce se slovy 22. žalmu i umíral. Apoštolové nejednou opírali svoji zvěst o Kristu o texty ze žalmů. V žalmech nacházíme některá z nejvýznamnějších proroctví o Mesiášovi. Luther a Kalvín si cenili žalmy obzvláště v čase soužení.

V žalmech nacházíme útěchu a naději. Tyto písně jsou výrazem života věřících lidí. Jsou to modlitby na každý čas a pro každou potřebu lidského srdce. Učí nás oslavovat Boha a dávají návod, jak ho máme správně uctívat.

V žalmech se nám Bůh zjevuje zvláštním způsobem. Je Pánem stvoření i Pánem dějin, věrným, milosrdným i spravedlivým Bohem.

Žalmy líčí izraelskou bohoslužbu — obětní systém a modlitby Božího lidu. Jak uvidíme, odráží se v nich každé významné učení. Žalmy pojednávají o velkém sporu mezi dobrem a zlem, jakož i o závěrečném vítězství Krista nad jeho protivníky. Jako členové Boží církve ostatků nacházíme v nich varovná poselství, jakož i bohatá zaslíbení, která nám budou pomáhat až do konce pozemských dějin.

STRUČNÝ PŘEHLED ŽALMŮ

Zákl. verš: Ž 89,2

Žalmy opěvují trvalou Boží lásku. Téměř polovinu těchto zpěvů napsal David a další sesbíral a přidal. David se obíral hudbou už jako chlapec, když blízko Betléma pásal otcova stáda. Bůh si ho vyvolil pro vznešené povolání. Samotářský život při stádu mu byl dobrou přípravou na důležité poslání. Krása přírody – vrchy, hory a pole, pustiny a poušť – mu zvěstovaly slávu Stvořitele. Inspirovaly ho novými myšlenkami pro jeho chvalozpěvy.

Později se David učil jinak. Byl na dvoře žárlivého krále, který kolísal mezi láskou a nenávisť vůči němu. Nejedna z jeho dojmavých smutných písní a modliteb vznikla právě v těchto těžkých zkušebních časech.

Když se později David stal izraelským králem, v jeho žalmech se objevuje více radosti ze společenství s Bohem i bezvýhradné důvěry v něho. David však poznal vinu a zármutek, ba i hloubky zoufalství.

V dnešním úkolu budeme uvažovat o pisatelích žalmů o původním poslání žalmů jako zpěvníku starého raele. Všimneme si jejich poetické stránky, různých ruhů projevů a jejich náboženského obsahu.

1. Autorství

Jaké místo přiznal Pán Ježíš sbírce žalmů v rámci kánonu staré smlouvy? Luk 24,44

Zákon, proroci a spisy (v Luk 24,44 nazývané „Žalmy“) tvořily tři části Starého zákona. Mezi tzv. „Spisy“ (ketubim) patřily tři čistě básnické sbírky – žalmy, přísloví a žalozpěvy (Jeremiášovy).

„Žalmy jsou v podstatě lyrickou poezií. Hloubkou citu a něžností tužeb, bezvýhradným vyjevením nejhlubších myšlenek a pochybností lidské duše, krásou a jemností, někdy silou a majestátem výrazu nemají napodobení ani v nejvznešenějších výrazech lidské lyrické poezie.“ (SDA, Bible Commentary, sv. 3, str. 19)

Třiasedmdesát žalmů nese nadpis „Davidův“. Pravděpodobně většinu z nich napsal David. Ostatní snad sesbírali David, Azaf a další. Žalm 90 je připisován Mojžíšovi a je to snad nejstarší žalm ze všech.

Osm jmen, která se nacházejí v úvodu k žalmům, možno podle všeho pokládat za jména autorů, přispívatelů, upravovatelů, hudebníků a dalších pomocníků obírajících se skladbou, úpravou a používáním posvátných básní. Jsou to tato jména: David, Azaf, Chóre, Mojžíš, Héman, Etan, Šalomoun a Jedutun...

„Asi třetina žalmů nemá žádný úvod. Jejich autor je neznámý (nazývají se žalmy osiřelé). Jejich autorem mohl být Ezdráš, Izaiáš, Jeremiáš, Ezechiel a Aggeus“ (Biblický komentář ASD, sv. 3, str. 616–617).

2. Starozákonní zpěvník

K čemu nás dodnes nabádá sbírka žalmů staré smlouvy? Ž 81,2–3

Co znamená slovo žalm?

Hebrejský název sbírky žalmů je tehillim, tj. „chvalozpěvy“. Řecké slovo „psalmos“, tj. žalmy, znamená písně zpívané za doprovodu strunných nástrojů. Kniha Žalmů byla vlastně starým izraelským zpěvníkem. Kdosi ji nazval „Zpěvníkem věků“. V raném protestantismu byly žalmy základem církevního zpěvu.

Význam některých úvodních slov v žalmech není jistý (např. šeminit, gittit, mahalat). Jiná slova, např. výraz „neginot“, pravděpodobně znamenala údaj o tom, jaký doprovodný nástroj se má použít. Slovo „sélah“ se vyskytuje jednásedmdesátkrát. Snad to bylo znamení pro hudební doprovod anebo přestávku mezi zpěvy.

Už starý Izrael si uvědomoval, že zpěv je významnou součástí oslavy Boha jako Stvořitele, Udržovatele všeho i jediného Zachránce a Vysvoboditele. Zpěv je jedním z nejlepších způsobů, jak dostat pravdu do srdce. Tísněná duše, blízká zoufalství, má v žalmech příklad, kam se utéci a od koho očekávat pomoc. Moc pokušení slábne, život dostává nový smysl, odvaha a radost naplňuje duši.

3. Literární forma

Jakou literární formou jsou napsány žalmy? Ž 45,2

Žalmy jsou psány básnickou formou. Židovské básně se vyznačují rytmem slov a myšlenek. Je v nich něco, co přesahuje národnostní cítění. Jsou to projevy lidské duše, jaké známe sami. Čtenáře Písma potěšuje skutečnost, že tento orientální způsob skladby překladem neztratil téměř nic ze své hodnoty a krásy.

Jaké charakteristické znaky má biblická poezie?

1. Neochvějná víra a důvěra v Boha.
2. Láska k přírodě.
3. Konkrétní myšlenky.
4. Celá škála lidských citů.
5. Ušlechtilost.

4. Rozdělení a druhy žalmů

Jak se dělí sbírka žalmů?

Sbírka žalmů je rozdělená na pět knih:

První kniha žalmů: Ž 1–41.

Druhá kniha žalmů: Ž 42–72.

Třetí kniha žalmů: Ž 73–89.

Čtvrtá kniha žalmů: Ž 90–106.

Pátá kniha žalmů: Ž 107–150.

Každá kniha žalmů končí oslavou Boha (viz Ž 41,14; 72,18–20; 89,53; 106,48; 150,6).

Uveď příklady různých druhů žalmů!

Odpověď:

1. Žalmy o přírodě: Ž 8, 19, 29, 104.
2. Žalmy historické: Ž 46, 68, 79, 106, 107, 114.
3. Naučné (didaktické): Ž 1, 15, 35, 71.
4. Mesiášské: Ž 2, 22, 69, 79, 110.
5. Kající: Ž 6, 32, 38, 51, 102, 130, 143.
6. Odsuzující: Ž 35, 52, 69, 83, 109.
7. Modlitební a oslavné: Ž 16, 55, 65, 86, 89, 95–100, 103, 104, 107, 142, 143, 145–150.
8. Poutnické: Ž 120–134.
9. Žalmy vyjadřující zkušenost: Ž 9, 10, 25, 34, 37, 111, 112, 119, 145.

5. Tematika žalmů

Co je častou tematikou žalmů? Ž 28,1–2.6–7; 34,3–7

Základním tématem žalmů je člověk v těžkostech, jehož jediným útočištěm je Hospodin. V těchto posvátných básních slyšíme volání nejen Židů, nýbrž lidí všeobecně: Bože, pomoz! A vidíme, jak ruka Všemohoucího přináší úlevu. Jaký div, že žalmy byly po celá staletí podkladem soukromých i veřejných modliteb. Byly nazvány zrcadlem života.

Mnohé žalmy byly napsány tehdy, když Izrael žil v nepřátelském obklíčení okolních národů. Tito nepřátelé uctívali pohanská božstva a nenáviděli izraelského Boha. Žalmy připomínají proroky staré smlouvy: brojí proti hříchu, volají k návratu od hříšného způsobu života zpět k Bohu, vyjadřují poselství naděje a útěchy. Především vyjevují Boží cestu za hříšným člověkem, Boží ochotu vyslyšet trpícího, pomoci mu a zachránit ho.

Které hlavní myšlenky nacházíme například v Ž 102?

6. Aktuálnost žalmů

Jaký význam má studium sbírky žalmů pro náš život? Ž 119,18.33–35

Žalmista prosí Boha, aby odstranil každou clonu, která by mu bránila vidět „předivné věci“ Boží lásky. Potřebujeme mast na oči, tj. Ducha svatého, aby nám pomohl mít co největší užitek ze zkoumání žalmů.

Výrazy jako „zákon“ a „přikázání“ znamenají více než to, co kdy Bůh řekl. Ke studiu žalmů nesmíme postupovat bez duchovní přípravy. Znalost reálií a historického pozadí této sbírky nestačí. Potřebujeme Boží vedení a Boží moudrost, abychom poznání mohli uvádět do svého každodenního života.

Jak možno ze studia žalmů získat co největší duchovní užitek a současně pomoci jiným na cestě ke Kristu?

Odpověď:

1. Opakované čtení studovaného žalmu (i v překladech).
2. Označování závažných veršů a výrazů.
3. Výběr žalmů, vztahujících se k různým životním situacím.

4. Učení důležitých žalmů a významných veršů zpa-
měti.
5. Pochopení poselství, které mi žalm přináší (co mi
zaslibuje, k čemu mě vyzývá, co přikazuje a jaký
příklad mám následovat).
6. S pomocí Boží se snaž uvádět do života vše, k čemu
tě Duch svatý skrze žalmy nabádá.

2. úkol — 12. října 1985

PŘÍRODA A ZJEVENÍ SVĚDČÍ O BOHU

Zákl. verš: Ž 8,1

Některé z nejoblíbenějších žalmů jsou žalmy o pří-
rodě a Boží péči. V dnešním úkolu chceme uva-
žovat o Žalmu 8 jako o chvalozpěvu na Boží do-
brotu a Boží požehnání, o Žalmu 19 jako krásném
obrazu Tvůrce přírody a jejích zákonitostí a o Žalmu
104 jako o slavné písni o stvoření světa a jeho Tvůrci.

Tyto žalmy budeme studovat pro jejich krásu, styl
a inspiraci. Odhalíme v nich základní pravdu, že stvo-
řitelem světa a všeho je Bůh, Dárce a Udržovatel ži-
vota.

Tyto žalmy svědčí o tom, že izraelité poznávali Bo-
ha přes vnitřní i vnější svět. V přírodě viděli jeho slá-
vu, ve vlastních dějinách cítili jeho přítomnost a v zá-
konech, které dostali, slyšeli jeho hlas.

1. „Co je člověk?“

**Jakou odpověď dostává člověk na svou odvěkou
otázku podle Ž 8,3—7?**

Žalm 8 je prvním z žalmů o přírodě. Je výrazným
svědectvím o tom, jak člověk vždy obdivoval nádheru
noční oblohy a přitom si uvědomoval vlastní bezmoc-
nost a malost. Žalm však upozorňuje na vztah vše-
mohoucího Tvůrce k jeho stvoření, zejm. k člověku,
kterého korunoval „slávou a ctí“ tím, že ho stvořil ke
svému obrazu (Ž 8,6).

Co je dále obsahem 8. žalmu?

Země svědčí o Boží slávě a majestátě (v. 2). Boha velebí nebeské bytosti, malé děti i Boží nepřátelé (v. 3). Noční obloha sice upozorňuje člověka na rozdíl mezi Stvořitelem a stvořením, ale Boží starostlivost o nás ještě víc zvyšuje Boží slávu (v. 4–5). Bůh se rozdělil o svoji slávu s lidmi. Svěřil jim vládu nad zemí a její náplní (v. 5–6). Všechno stvoření právem patří pod vládu, kterou Bůh svěřil lidem (v. 7–9). Závěr žalmu vyznívá jako jeho začátek (v. 10).

2. Slavný Stvořitel

Na co nás upozorňují úvodní slova Ž 104, 1–4?

Zatímco Ž 103 velebí Boží lásku a něhu, Žalm 104 opěvuje Boží stvoření. Oba tyto žalmy jsou písněmi radosti. Žalm 104 poukazuje na dílo Božího stvoření, ve kterém vidí stále stopy Stvořitele. Žalm je živým obrazem stvoření. V tomto ohledu je snad nejzdárnějším vystižením tvořivé činnosti Boží.

Jak vznikla naše země podle znění jiného žalmu? Ž 33,6.9

Žalm 33 je oslavnou písní na počest Boha-Stvořitele. Mnohé pohanské národy kolem Izraele uctívaly přírodu, ale Bůh Izraele je jediný pravý Bůh a Stvořitel (Ž 33,10.12).

Porovnej dny stvořitelského týdne a verše žalmů:

1 Moj 1	Žalm 104
1. den — světlo	a) verš 2a
2. den — země	b) verš 5
3. den — oddělení země od vody, rostlinstvo	c) verše 3.6.8–10.14.16
4. den — nebeská tělesa	d) verš 19
5. den — mořské ryby a ptactvo	e) verše 12.17.25.26
6. den — zvířata a lidé	f) verše 11.21–23

3. Udržující moc

Jak vyjádřil žalmista závislost živých tvorů na Stvořiteli a Dárci všeho dobrého? Ž 104,27–28

Boží mocí roste zeleň, pučí listy a kvetou květy. On „dává růst trávě na horách“ (Ž 147,8), zúrodnuje údolí. „Všechna lesní zvěř na Bohu se dožaduje stra-

vy“ (Ž 104,20–21) a každý živý tvor, od nejmenšího hmyzu po člověka, závisí každodenně na jeho prozřetelné starostlivosti.

Čemu se můžeme naučit z Ježíšových podobností o této pravdě? Mat 6,25–30

Pán Ježíš upozornil své posluchače na oslavný zpěv nebeského ptactva. Tito tvorové nejsou nijak ustaraní, neboť nebeský Otec pečuje o jejich potřeby. Tatáž moc, která rozsela hvězdy ve vesmíru, udržuje při životě a do krásy rozvíjí i polní květy. Jaká nádhera vyzařuje z překrásné Boží přírody!

Žalm 104 opěvuje Boží péči v minulosti, přítomnosti i pro budoucnost. V. 1–9 je svědectvím o jeho velikosti jako tvůrce nebe a země (minulost). Verše 10–26 opěvují jeho vládu nad stvořením a verše 27–30 hovoří o něm jako o udržovateli života (přítomnost). Ve verších 31–35 je vyjádřena víra v Boží starostlivost o stvoření v budoucnosti.

„Nebesa vypravují“

Jakým vyznáním začíná další z žalmů o přírodě? 19,1–2

Žalm 19 je snad nejznámějším z žalmů o přírodě. Příroda nebyla pro Židy samoučelná, ale odkazovala též na Stvořitele a nabádala lidi, aby ho oslavovali a velebili. Pozorování přírody má křesťana vždy vést k tomu, aby viděl víc než jen přírodu a aby postihoval nejen stvoření, ale poznával v něm i Boha-Stvořitele. Na rozdíl od pohanů Židé neztotožňovali Boha s přírodou. Příroda sice vyjadřuje Boží myšlenky, ale oslava patří Bohu, ne přírodě.

Jak rozsáhlé je svědectví o Boží dobrotě a moci? Ž 19,4–7

Nebesa mluví svou řečí. Tuto řeč neslyšíme ušima, protože oslovuje srdce člověka. David tu básnicky líčí pohyb slunce, jak se jeví člověku. Chce nám znázornit rozsah a sílu slunečního záření po celý den.

Co říká apoštol Pavel v souvislosti s Ž 19,4? Řím 10, 18; viz Řím 1,18–21

Pavel opakuje základní poselství Žalmu 19. I když

v přírodě není slyšet žádná slova a žádný hlas, přece celá příroda svědčí o svém Tvůrci.

5. Psané zjevení

Co zjevuje Boha ještě lépe než příroda? Ž 19,8

David na poušti poznal, že tak jako před zárem slunce nic neunikne, tak i Boží zákon proniká do všech záhybů lidského srdce. Slovo „zákon“ je překlad z hebr. slova *tora* a znamená „naučení“. Zákon je tu výrazem celého zjevení — všeho, co Bůh zjevil člověku o své povaze, o svém záměru, a o všem, co od člověka očekává.

Jaká obsažná myšlenka je vyjádřena ve verších 8–11?

Označení zákona	Jaký je zákon	Účinek zákona
zákon	dokonalý	působí obrácen
svědectví	pravý	činí moudrým
ustanovení	spravedlivý	radost
příkázání	čistý	osvěcuje
bázeň	jasný	věčná platnost
soudy	správný	

Zamysli se nad jednotlivými názvy a výrazy, vyjadřujícími různé projevy Božího zjevení a porovnej to s Ž 119!

6. Vliv zákona na charakter a chování člověka

Jaké další požehnání přináší zachovávání zákona? Ž 19,12

Budeme-li stále uvažovat o věcech Božích; naše víra zesílí a láska se rozhojní. Naše modlitby budou upřímnější, protože budou prosbami víry a výrazem vděčné lásky.

Před kterými dvěma hříchy chce být David ochráněn? Ž 19,13–14

Tajnými hříchy myslí žalmista ty, které si snad ani neuvědomujeme. O úmyslných hříších přestupník ví, protože se jich dopouští proti vůli Boží. Jen zákon Boží a Boží milost mohou osvětit hříšníka, aby nehřešil a žil podle vůle Boží.

Jakou prosbou končí žalmista tento žalm? Ž 19,15

ŽIVOT VYVOLENÉHO LIDU

Zákl. verš: Ž 105,5—6

Izraelské náboženství má svůj začátek v slavných chvílích vysvobození tohoto lidu z egyptského otroctví, přijetí zákona a smlouvy na Sinaji, putování pouští a usazení se v Kanánu. Tyto začátky najdeme vylíčeny v žalmech 105 a 106. Jde o významné zásahy Boha v zájmu jeho lidu. V těchto žalmech jsou zachyceny dějiny Izraele viděné z Boží strany.

Tyto zpěvy líčí a oživují dějiny Izraele v minulosti, přítomnosti i v budoucnosti. Novozákonní pisatelé pochopili význam dějin Izraele pro křesťanstvo: „To, co se jim stalo, je výstražný obraz a bylo to napsáno k napomenutí nám, které zastihl přelom věků (1 Kor 10,11).

E. G. Whiteová nám připomíná: „Při pohledu na naše minulé dějiny můžeme povědět: Chvála buď Bohu! Žasneme nad Božím vedením a důvěřujeme Kristu jako vůdci. O budoucnost se nemáme co bát, leda bychom zapomněli, jak nás Pán v minulosti vedl a učil.“

Lid nové smlouvy se může mnohému naučit z omylů a nedostatků starého Izraele. Tento úkol musíme studovat s pokorným srdcem a touhou poslechnout hlas Ducha svatého, když nás oslovuje.

1. Odpověď na smlouvu

Jakou vážnou výstrahu dává apoštol Pavel věřícím? 1 Kor 10,1.5

Co se podle Ž 105 a 106 přihodilo Izraeli, to je varováním pro Boží lid dnešní doby.

Různé odpovědi na smlouvu

Ž 105 — Boží věrnost

Ž 106 — Nevěra Izraele

1— 6 — Výzva pamatovat na Boží předivné skutky ve pro-

1— 5 — Oslava Boží lásky a milosti projevené těm, kteří vy-

	spěch Izraele		hledávají jeho cestu spásy
7—45	— Jak Bůh do-
držel smluvní
zaslíbení	6—46	— Jak se Izrael
zpronevěřil
smlouvě
7—15	— Smlouva by-
la učiněna,
když lidu by-
lo ještě málo	6	— Hřešili
16—24	— Boží důvod
uvedení Iz-
raele do Egyp-
ta za času
Josefa	7—12	— Zapomněli,
jak je Hospo-
din provedl
Rudým mo-
řem
25—43	— Vysvobození
lidu z Egypta
za Mojžíše	13—18	— Zapomněli,
jak se o ně
staral na
poušti
44—45	— Bůh dal své-
mu lidu zaslí-
benou zem,
aby našel po-
koj a štěstí
v zachovávání
jeho zákona	19—25	— Zapomněli na
něho a zho-
tovili si zlaté
tele
		24—27	— Zapomněli, že
je vedl, když
vyslali vyzvě-
dače do Ka-
nánů
		28—31	— Zapomněli
Boží přikáza-
ní v Belfegor
		32—33	— Podněcovali
Mojžíše při
vodách sváru
		34—39	— Po příchodu
do zaslíbené
země nevy-
hnali všechny
Kananejce

- 40—46 — Za trest mu-
seli jít do za-
jetí
47—48 — Prosba k Bo-
hu o záchra-
nu jeho blou-
dicího lidu

2. Vyvolený národ

S kým a za jakých podmínek učinil Bůh smlouvu?
Ž 105, 8—11; viz 5 Moj 28,1—2.12—13.15.37

Smlouva zaslíbowała, že Izrael bude žít v zemi za-
slíbené (2 Moj 6,3—4). Provázelo ji požehnání (1) hoj-
nost — „zem oplývající mlékem a medem“; (2) vy-
volený národ měl vynikat moudrostí — měl být „hlavou
a ne ocasem“; (3) měl to být velký zbožný ná-
rod — „svatý lid“ k slávě a cti Boží.

Příslušníci tohoto národa měli jen „poslouchat“ (2
Moj 19,5; 5 Moj 7,12). Poslušnost měla být důsledkem
jejich záchrany. Ani Starý zákon neučí spasení ze
skutků.

**Proč Bůh povolal zvláštní lid do smluvního spole-
cnství se sebou?** Ž 67,2—3.8; 105,42—45

Bůh vysvobodil Izraele z egyptského otroctví, aby
mu stal jeho „vlastnictvím mezi všemi národy,
něžským královstvím a svatým národem“ (2 Moj 19,
5—6). Jejich zvláštním posláním bylo ukázat světu
cestu života, která by upozorňovala na svatost jejich
Boha. „Aby poznali na zemi cestu tvou, mezi všemi
národy spasení tvé“ (Ž 67,3).

**Co měly poznat všechny národy prostřednictvím Bo-
žího lidu?** Ž 105,1.3.5

Smlouva měla být požehnáním nejen pro Boží lid,
nýbrž pro celý svět.

3. Smlouva a Boží zázraky

**Jaký účel měly zákony a přikázání, které dal Hos-
podin vyvolenému lidu?** Ž 78,5—6; 5 Moj 6,7

**Na které významné události svých dějin měl Izrael
stále pamatovat?** Ž 78,12—16.23—25.42—55

Každá událost byla zázrakem ve prospěch Izraele:

(1) rány, které dopadly na Egypt v zájmu propuštění Izraele z Egypta (2 Moj 7–12). (2) Přečhod přes Rudé moře před egyptským vojskem (2 Moj 14). (3) Oblačný sloup ve dne a ohnivý sloup v noci vedly Izraele (2 Moj 13,21). (4) Chléb z nebe sytil Izraele (2 Moj 16). (5) Pili vodu ze skály (2 Moj 17,5–7).

Žalmy 105 a 106 líčí dějiny Izraele z Božího hlediska. Boží láska a milosrdenství byly zjevné na každém kroku, i když Izrael byl nevděčný a nevěrný. A toto snad byl zázrak ze všech největší.

V žalmu 106 se po každém příkladu nevěrnosti Izraele uvádí důkaz Boží lásky. Viz verše 8—12.23.30.31. 43—46.

E. G. Whiteová poznamenává: „To, co se podle Ž 105 a 106 stalo Izraeli, je varováním pro Boží lid před druhým adventem. Tyto kapitoly bychom měli proč aspoň jednou v týdnu.“

4. Pád Izraele

Co bylo hlavním důvodem pádu Izraele? Ž 106,1

Mojžíšovou poslední radou Izraelitům bylo, aby „matovali“ (5 Moj 8,2.11.18; 15,15; 9,7).

Co se stalo, když Izrael tak rychle zapomněl na zázračné padání many? Ž 106,13—15

Je snadné vidět omyl izraelitů a divit se, jak mohli tak rychle zapomeenout. My jsme však v pokušení zapomínat, že se jim velmi podobáme. Ti, kteří podléhají těmto tužbám, ztratí vlastní život.

Kdy opětovně Izrael projevil svoji krátkou paměť? Ž 106,16—46

Když se Mojžíš neukazoval, lid začal podléhat starému smýšlení a pocitům. Jejich víra nebyla dost silná, aby ovlivnila jejich činy. (Ž 78;22; viz Ž 106,24—25). Lehko podléhali zvyklostem okolních národů (v. 28. 34—39), takže někdy obětovali i vlastní děti. Izrael měl být zvláštním lidem Božím, ale pro nevěru ztratil toto poslání.

5. Boží trpělivost

Proč Hospodin opětovně vyslyšel, zachránil a přijal zpět svůj lid? Ž 106,44—45; 78,38

Bůh dopustil mnohé poučné zkoušky na svůj lid v zaslíbené zemi, ale když kajícně volali k němu, zachránil je. Velmi poučná je v tomto ohledu kniha Soudců (viz Soud 3,15; 4,1.3; 6,1.6.8; 10,6.10.16; 13,1).

Bůh pamatoval na svoji smlouvu lásky, která převyšovala jeho hněv i hřích jejich nevěry.

O čem svědčí žalm 85?

Tento žalm je výrazným svědectvím o Boží snaze navrátit Izraele k požehnáním smluvního společenství. Žalm připomíná vyvolenému lidu Boží laskavost v minulosti v ohledu hmotném, duchovním a společenském (v. 1–3), upozorňuje na Boží ochotu zachránit svůj odbojný lid v přítomnosti a být jim milostivý (v. 4–7). Zaslubuje jim budoucí spásu a pokoj pod podmínkou, že se odvrátí od svého bláznovství, takže jeho sláva bude přebývat v jejich krajině (v. 9–13).

6. V Boží kázni

Jaký smysl přisuzuje Písmo tvrdé kázni Boží? Zj 3,19; Ž 119,71

Smyslem kázně je náprava (viz Přísl 13,24; Žid 12,–7). Bůh usměrňoval izraelity, aby se navrátili k němu a aby je mohl naučit chodit po jeho cestách. I ve vyhnanství se měli naučit, že poslušnost je nutným předpokladem jejich budoucího blaha. Dokud se to nenaučí, Bůh nemůže pro ně učinit to, co by chtěl.

Jaké zaslíbení následuje po Božím příslibu potrestat hřích? Ž 89,34–35

Žalm 89 byl nazván „žalmem smlouvy“. Smlouva s Abrahamem, Izákem a Jákobem, obnovena s Davidem, nemohla být zrušena. Lidé mohli zklamat, Boží lid se mohl smlouvě zpronevěřit, takže musel přijít trest, ale slovo Hospodinovo o shromáždění, ochraně a pastýřském dohledu nad tímto stádem zůstalo v platnosti.

PŘÍKLAD SMLUVNÍHO VZTAHU

Zákl. verš: Jan 10,14

Představme si mladého Davida na palestinských pahorcích se stádem ovcí, jak se srdcem básníka a upřímnou láskou vzhlíží ke svému Bohu. To je rámec 23. žalmu nazvaného „perla mezi žalmy“.

Ve sbírce žalmů je tento žalm zařazen mezi „žalm kříže“ (22) a „žalm nanebevstoupení“ (24). V tomto nejznámějším a nejoblíbenějším ze všech žalmů je Bůh smlouvy představen jako dobrý Pastýř.

Hovoří se v něm o všech nutných potřebách člověka, jako je potrava, voda, přístřeší, odpočinek a pocit bezpečnosti. Lidé potřebují lásku, uznání i sebeúctu. Chtějí se poznat a vědět, jaký je smysl jejich života. Potřebují společenství s věčným Bohem a jejich srdce je nespokojené, dokud nedosáhne tento nejvyšší cíl.

1. „Můj pastýř“

Jakým jedinečným přirovnáním začíná tento pastýřský žalm? Ž 23,1

Představme si nasycené, napojené a dobře opatřené stádo ovcí. Rozdíl vynikne, když se podíváme na stádo vyhladovělé, žíznivé a zanedbané. Pastýři jsou všelijací, ale žalmista hovoří o dobrém pastýři a sebe pokládá za skromnou a vděčnou ovečku jeho stáda.

V kterých starozákonních proroctvích nacházíme obraz Hospodina jako pastýře svého lidu? Iz 40,10–11; Ez 34,22–25

Dobrý pastýř zná každou ze svých ovcí jménem. Chrání je před nebezpečím, útoky dravců i nepohodou. Avšak nejvyšším důkazem jeho lásky bylo, že byl ochoten obětovat život i za jedinou stádu odciženou a zbloudilou ovečku.

2. Blahobyt a bezpečí

Jakou obraznou řečí vyjádřil David svou duchovní zkušenost? Ž 23,2

K pokojnému odpočinku si lehávají jen ovce syté a napojené. Pastýř je zavedl na zelené pastvy a k pramenům čisté osvěžující vody. Podobně i náš dobrý Pastýř chce odvést od děravých cisteren k vodě života. Odvádí nás od vyschlých pastvin na zelené louky hojného duchovního pokrmu (viz Iz 55,1—3). Náš Pastýř ví, co potřebujeme a vede nás tou správnou cestou.

O jakých lidských potřebách hovoří následující texty Písma? Ž 4,8; 16,5—6; 65,3—6.9—13

Mladého Davida pronásledoval pomatený král. Když se pak David stal králem, prožíval příkoří od vlastního odbojného syna. V životě se mu stavěly do cesty mnohé překážky. Ale navzdory tomu nachází pokoj v Bohu. Tento pokoj ho uspokojoval víc než sám život.

Jaká zaslíbení má dobrý pastýř pro všechny potřeby života? Mat 6,30—33; Jan 6,35.51.54; 7,37—38

Někteří lidé hledají smysl života v honbě za slávou, majetkem a požitkem. Zkušenost však učí, že nic z toho lidskou duši nemůže opravdu uspokojit. Ježíš Kristus, ten dobrý Pastýř, se chce postarat o všechny naše potřeby. Jen on může upokojit náš duševní hlad a žíň. Křesťan v něm nachází odpověď na všechny své potřeby, a proto může se žalmistou říci: „Hospodin můj pastýř, nebudu mít nedostatku.“

„Občerstvuje a vodí“

Po čem touží znavený a životem vyčerpaný člověk? Ž 23,3; 42,5.11

Dobrý pastýř se stará nejen o dobrou pastvu a čerstvou vodu pro svoje stádo, ale dohlíží, není-li některá z ovcí poraněná, vyčerpaná anebo nadmíru unavená. Takové ovci věnuje zvýšenou pozornost, starostlivost a pomoc. Nebeský Lékař, Ježíš Kristus, nepřišel léčit zdravé, nýbrž nemocné, přišel obvázat raněné a zdvíhat znavené. Beznadějné duši přináší útěchu a ujištění. Svoji víru smíme opřít o jeho zaslíbení, a to bez ohledu na vlastní pocity. Spolehlivě nás povede jen On.

Proč musíme být vedeni cestou svatosti? Ž 5,8; 25,4—5; 27,11; 32,8—9

Ovce ponechané samy sobě se budou den co den pohybovat po téže pastvě. Starostlivý pastýř je každodenně vodí po nových cestách s dobrými zelenými pastvami.

I my ponechání sami sobě propadáme sobectví, pýše, zlomyslnosti a škodlivým návykům, které vedou ke smrti. Takto se stáváme sami sobě nejhoršími nepřáteli (Iz 53,6).

Jen Kristus nás může vyvést z bludného kruhu sobeckých zájmů a vést cestou věčného života.

4. Útěcha a obrana

Jaké zaslíbení dávalo žalmistovi odvahu jít nebojácně vpřed? Ž 23,4

Pastýři v létě vodí svá stáda do vyšších oblastí. Nejednou musí jít k těmto výšinám i přes tmavá a nebezpečná údolí. V těchto tísnivých místech jsou ovce bezpečné jen s pastýřem. David věděl, jaká nebezpečí skrývají skalní údolí obzvláště v bouři. Důvěra k nebeskému Pastýři je tu vylíčena velmi dojmavě (5 Mo 31,23.6.8; Joz 1,7—9). Boží přítomnost v tísní a úzkos smrti je křesťanu zaslíbena vždy.

Jaký význam má pastýřův prut a jeho hůl?

Pastýři na Východě mívali jednu tenčí hůl, kterou navraceli ovce a kterou pomáhali ovcím dostat s z roklin; druhá hůl, podobná kyji, sloužila pastýřům na obranu ovcí proti dravé zvěři. Hůl je znamením pastýřovy ochranné a strážné moci nad stádem. Takovouto bezpečnou zbraní proti zlu, kterou Bůh chrání své děti, je Boží slovo (Žid 4,12; Ef 6,17; 2 Tim 3,16; Žid 12,5 — 6).

5. Tělesný i duchovní pokrm a lék

O co se dále postaral dobrý Pastýř v zájmu svých následovníků? Ž 23,5

Dobrý Pastýř opustil slávu nebeských příbytků, aby přišel na tento svět žít mezi nás jako člověk. On „cítí s našimi slabostmi“ (Žid 4,15). Ve všem se „stal podobný bratřím“ (Žid 2,17). Na základě své smrti i nám umožnil duchovně zesílit. Bez Kristovy oběti by Písmo nemělo žádnou moc.

Ve světě utrpení náš duch potřebuje každodenně olej Ducha svatého. To nám zachová pokojnou mysl, radostné a pokojné srdce a uzdraví celý náš život.

**Kde a jak můžeme najít pravou radost a požehná-
ní? Ž 16,8.11**

Čím víc poznáváme Boha, tím víc budeme mít ra-
dosti a požehnání. Čím více s ním strávíme času, tím
větší bude naše radost ze společenství s ním.

6. Trvalé uspokojení

**S jakým přesvědčením uzavírá David svůj žalm?
Ž 23,6**

Znovu si představme zdravé ovce dobrého pastýře. Pod jeho strážným dohledem se stádo bezpečně vrá-
tilo domů. A představme si, že by taková ovce mohla
rozprávět s nějakou zanedbanou ovcí sousedova stáda. Vyprávěla by jí o letních zážitcích na čerstvých past-
vách, o strážné bdělosti pastýře, o jeho záchranných
zásazích v nebezpečí a nakonec o tom, jak je šťastna,
že patří k jeho stádu. Není divu, že provždy chce zů-
stat jen tam.

**Které zážitky z Davidova života svědčí o „dobrotě
milosrdenství“ Božím? Ž 3,1–6; 17,1–9; 28; 35,1–9;
,1–5**

Z Písma víme, že v Davidově životě se nejednou
řídaly chvíle štěstí s krajní úzkostí. Poznal krutou
zlobu nepřítele, podlou lež, ztrátu přátel i milovaných
jednotlivců, zklamané naděje, trpkost žalu i zoufal-
ství. Ale navzdory všem těmto těžkostem nepřestal
důvěřovat dobrému Pastýři. Věděl, že bez ohledu na
nebezpečí a těžkosti vlastního života budou ho do kon-
ce provázet Boží dobrota a láska.

**Co bylo největším uspokojením pro Davida? Ž 23,
6; 17,15**

Žalmista nachází tuto radost u svého, nyní ještě ne-
viditelného Pastýře. O kolik větší a trvalejší bude je-
ho radost, když ho Dárce života vzkřísí, aby mohl
s ním přebývat věčně! Pro tuto největší radost jsme
byli stvořeni a bez ní nikdo nenajde pravé štěstí.

BOŽÍ SPÁSNA ČINNOST

Zákl. verš: Ž 103,13—14

Jako si malíř hrubými rysy načrtne obraz dřív než začne malovat barvami, tak i ve Starém zákoně pisatelé stručně vyznačili spásnou nabídku Boží, kterou potom Nový zákon podrobně líčí v díle Ježíše Krista.

V žalmu 90, který pravděpodobně pochází od Mojžíše, poznáváme Boha jako toho, u kterého mohou hříšníci hledat milost. Naproti tomu Žalm 103 oslavuje Boží milosrdenství. David v něm svědčí o radosti z odpuštění a spásy. Kdosi řekl, že kdyby hříšník z Písma nikdy nic jiného nepřečetl, pak by mu tento žalm stačil ukázat cestu spasení.

Žalmy 90 a 103 nám zjevují naši velkou nouzi i Boží velký plán pro naši záchranu. Z jejich obsahu vyniká Boží věčnost proti naší pomíjitelnosti. Ale i v mezený čas nám může posloužit, abychom pochopili (Ž 90,12), že naše útočiště je jen v Bohu, který je ochoten na požehnání obrátit i naše jinak marné úsilí (v. 17).

Bůh je milosrdný vůči těm, kteří mu důvěřují, jak o tom svědčí nejen zkušenost žalmistova, nýbrž i zkušenosti celého Izraele (Ž 103 1—14). Podobné zkušenosti s Bohem nutně vedou k výzvě, aby všechno stvoření chválilo Boží moc a dobrořečilo mu (Ž 103,19—22).

1. Bůh je naše útočiště

Jaké svědectví vydává žalmista o Hospočinu? Ž 90, 1—2

Žalm 90 byl nazván mistrovským dílem věků. Svědčí o velikosti věčného Boha v porovnání s lidskou slabostí. Neměnitelný Bůh je odpovědí na naše bloudění a hledání.

Úvodní slova připisují tento žalm Mojžíšovi. Mojžíš v něm připomíná Izraeli, že lidské příbytky se mohou měnit, ale „útočištěm je ti Bůh odvěký“ (5 Moj 33,27). Mojžíš 40 roků vedl izraelský lid pouští, když

předtím stejně dlouhý čas strávil pasením stáda. Za celých 80 let neměl stálého domova; byl cizincem a poutníkem. Jako praotec Abraham i Mojžíš šel, nevěda, kam přijde. Není divu, že tak procítěně řekl: „Pane, ty jsi býval našim příbytkem.“

Co vyniká z porovnání rozdílů v Ž 90,1–6?

2. Lidská situace

Co je podle slov tohoto žalmu příčinou našeho krátkého životního výměru? Ž 90,8–9 (14,2–3)

Následkem pádu do hříchu přišla smrt. Sami od sebe nemůžeme uniknout „Božímu hněvu“ — jeho spravedlnosti. Boží hněv nás „stravuje“, „hyneme“ od něho.

V Řím 3,10–12 Pavel používá slova Žalmu 14,1–3 k popsání naší hříšné přirozenosti a bez Boží milosti i stavu beznaděje. M. Luther řekl o Ž 90 toto: „Když jsem jako mnich četl tento žalm, často jsem musel bibli odložit. Neuvědomoval jsem si, že Mojžíš psal tato slova pyšnému a tvrdošíjnému lidu, který ani nechápal Boží hněv a nestaral se o něj. Byl to lid, který nepokořily těžké zkoušky, ba ani smrtelné situace.“

Proč musíme „počítat dny života“? Ž 90,11–12

Tato stručná prosba o Boží pomoc nám připomíná rátkost našeho života. V nepatrném počtu svých dní e musíme učit moudrosti, získat „moudré srdce“.

3. Bůh milosti

Jakým přirovnáním vystihuje žalmista velikost Boží milosti? Ž 103,10–11

Žalm 103 vyjadřuje „vděčnost za Boží milost“. Boží hněv vůči hříchu je velký, ale Boží milosrdenství a láska jsou neskonale větší. „Nenakládá s námi podle našich hříchů a neodplácí nám podle našich vin“ (v. 10). Kdo pochopí, jak „mocná je jeho milost“? (v. 11). Míru Boží lásky k člověku nevystihne žádné vědecké měření na světelné roky, protože její mírou byla Golgota (Jan 3,16).

Proč ti, kteří pamatují na Boží přikázání, obzvláště pocífuji jeho lásku? Ž 103.17–18

Opětovný poukaz na Boží lásku (v. 11.13) nám připomíná, že zákon sám je jejím projevem. Tuto lásku poznáváme, když v pokoře a bázni jdeme cestou, kterou nás milostivě chce vést. Je zaslíbena všem, kteří milují jeho zákon a zachovávají jeho přikázání (2 Moj 20,6).

Jaká by měla být naše odpověď na Boží lásku a odpuštění? Ž 32,5; viz Ž 51,3–4; 38,18

Správné pochopení ceny za naše spasení nám pomůže uvědomit si hrůzu hříchu. Jasně poznáme hříchy, které musíme vyznat.

4. Prosba o vykoupení

Jaký důkaz Boží lásky žádá žalmista od Boha a proč? Ž 90,13–15

Celou naši bytost proniká pocit štěstí, když víme, že nás Bůh miluje.

O co žalmista prosí dále? Ž 90,16–17

Tyto verše jsou slavným vyvrcholením 90. žalmu. Prosba o laskavost je prosbou o neochvějnou lásku, trvalou přízeň a neměnnou milost Boží. Poznání Boží lásky má proměňující moc, takže pod jejím vlivem bude i „na nás“ zřejmá krása a požehnání „Pána, našeho Boha“!

Když pomínou všechny stopy zlořečenství hříchu Kristovi věrní následovníci se zjeví v „kráse Pána našeho Boha“. Celou svou bytostí budou vyzařovat dokonalý obraz svého Pána.

Výraz „dílo našich rukou“ znamená naši každodenní práci. Ta se nám nemusí jevit nijak důležitou. Nutno ji však konat opravdově a důkladně, „jako Pánu“. Svoje povinnosti máme splnit co nejlépe (Kaz 9,10).

5. Blahoslavenství vyplývající z odpuštění

Koho a proč blahoslaví žalmista? Ž 32,1–2

Jaká blahoslavenství vyplývající z odpuštění uvádí žalmista? Ž 103,3–5

1. Pán Bůh uzdravuje z choroby. Souvislost mezi nemocí a skrytou vinou bývá nejednou zjevná. Odpuštění hříchu vede často k uzdravení těla (viz Iz 1,5.6.16; Mat 9,2–6; Jan 8,11).

2. Zachraňuje život. Hřích ničí život. Boží odpuštění odstraňuje hřích a člověku vrací plný život.

3. Korunuje milostí a milosrdenstvím. Pán Bůh nám dává znamení své lásky a přízně (viz Ž 5,12).

4. Sytí dobrými věcmi. Komu Bůh odpustil hříchy, toho nasycuje dobrými věcmi v Božím domě.

5. Obnovuje mladost. Iz 40,31

6. Zachraňuje z úzkosti. Ž 32,7

7. Vede správnou cestou. Ž 32,8; viz Ž 25,12

8. Vyslýchá modlitby opuštěných. Ž 102,18

9. Dává naději beznadějným. Ž 130,5–6

10. Působí radost a plesání. Ž 32,11; 35,9

6. Krása bohoslužby

Jakou prosbu vyjádřil žalmista na konci své modlitby a kde možno najít krásu Hospodinovu? Ž 90,17; 27,4; 63,2–3

Žalmista vyjádřil touhu svého srdce a chtěl být před Bohem s jeho svatými. Tam se zjevovala Boží moc a sláva.

Čas bohoslužby je příležitostí těšit se v Bohu, který m z milosti odpustil hříchy. Je to čas děkování a vobřečení, příležitost uvažovat o jeho slávě a mít m uží společenství.

Jakou výzvou všem lidem končí žalm 103? V. 19–22
Tato píseň vděčnosti začíná rozhovorem žalmisty se sebou samým. Postupně zahrnuje celý vesmír, takže slyšíme zpěv andělských zástupů. Závěrem se však opět dostává do počáteční polohy. Zvuk trub, dřevěných i strunných nástrojů náhle utichne a svět se ztrácí. Znovu je tu člověk, kterému Bůh odpustil a který jako na začátku sám sebe nabádá k vděčnosti: „Dobrořeč duše má Hospodinu!“

PŘEDOBRAZ KRISTOVA UTRPENÍ

Zákl. verš: Ž 55,2

V sbírce žalmů nacházíme mnoho bolestných, žaluplných výkřiků; možno říci, že velká většina žalmů jsou žalozpěvy. Popisují nemoc anebo trápení, vinu, těžkosti a zármutek hříšníků, včetně bolestných zkušeností s nepřáteli. Mnohé z těchto žalmů napsal David, když utíkal před svými protivníky.

Mezi těmito žalmy možno vystihnout předobrazné utrpení Mesiáše. Novozákonní pisatelé použili jejich výroky na důkaz, že Ježíš je pravý Mesiáš. V dnešním úkolu chceme uvažovat o těch žalmech, které hovoří o Kristově smrti na kříži.

Žalm	Naplnění
22,2	Mat 27,46; Mar 15,34
22,7	Mat 27,39–42
109,25	Mar 15,29–32
22,9	Mat 27,43
22,8	Luk 23,35
22,17	Jan 19,37; 20,25–27
22,19	Mat 27,35; Mar 15,24; Jan 19,23–24
31,6	Luk 23,46
34,21	Jan 19,36
69,22	Mat 27,34; Jan 19,29

1. Výkřiky úzkosti

Jak volal žalmista v tísnivé chvíli svého života?
Ž 3,1–2

V noční temnotě utíkal David se svými přáteli před zrádným synem Absolonem. Tehdy zazpíval tuto píseň důvěry v Boha. Líčí v ní (1) nebezpečí, ve kterém se nachází; (2) připomíná Boží pomoc v minulosti; (3) vyjadřuje důvěru; (4) prosí o vítězství nad nepřáteli. Tón vítězství, kterým tento žalm končí, nacházíme často i v jiných žalozpěvech.

V kterém žalmu máme hledat v určité konkrétní situaci potěšení a naději?

V nemoci a trápení	Ž 6
Když je člověk falešně obviněn	Ž 7
Když všichni zklamali	Ž 11
Mezi podlými lidmi	Ž 12
Když Boží pomoc mešká	Ž 13
Když se ztrácí naděje	Ž 55
V pronásledování	Ž 56
V nebezpečí života	Ž 57
Ve stáří	Ž 71
V bezesné noci a trápení	Ž 77
V pokušení	Ž 28
Při výčitkách svědomí	Ž 38
V osamělosti	Ž 42

2. Opovržený a zavržený

Která slova možno pokládat za výraz nejhlubšího utrpení celého života Kristova? Ž 22,2

Kristus za svého pozemského života byl zvyklý, že lidé přicházeli k němu a zase odcházeli. Jeden ho zra-
dil (Mat 26,47–49), jiný zapřel (v. 69–75) a nakonec
všichni rozutekli (Mar 14,50).

Kristovo utrpení však dosáhlo svého vrcholu na kří-
žtehdy, když cítil, že ho hřích odlučuje od Boha (Iz
9,2). Na kříži nesl břemeno našich vin jako hříšník.
Kristus si uvědomoval, jak strašně Otec, s kterým byl
jedno od věčnosti, nenávidí hřích, a proto nyní od-
vrací svoji tvář. Ježíšův výkřik vrcholné úzkosti byl
výrazem bolesti, kterou člověk nikdy nepochopí. Ten-
to výkřik byl vyvolán obavou z věčného odloučení.

**Ke komu volal Ježíš i tehdy, když si uvědomoval
svoji vzdálenost od Otce? Ž 22,20–21; Luk 23,46**

V strašné temnotě, zdánlivě Bohem opuštěn, vypil
Kristus do dna kalich lidské bídy. V těch strašných
hodinách spoléhal na důkazy dosavadní lásky Otcovy.
Znal povahu svého Otce; chápal jeho spravedlnost, mi-
losrdenství a přenesmírnou lásku. Neochvějně věřil
v toho, kterého vždy tak rád poslouchal. Když se
odevzdaně svěřil Bohu, opustil ho i pocit ztráty Otcovy
přízně. Kristus zvítězil vírou.

3. Sklíčený a ztrápený

Která další proroctví žalmů se naplnila při Kristově smrti? Ž 22,8—9.13—19; viz Mat 27,27—43; Jan 19,16—30

Evangelisté nepíší o všech podrobnostech Ježíšovy smrti, ale umíme si představit tehdejší žoldnéře, s jakou krutostí vsadili trnovou korunu na jeho hnavu, plivali na něho a posmívali se mu. Můžeme si též představit rozhněvaný zástup na Herodesově dvoře, který trhal svoji kořist jako divoká zvíř a snažil se potupit Syna Božího (Luk 23,11).

V Iz 53 a v Ž 22 nacházíme nejjasnější starozákonní proroctví poukazující na Mesiášovo utrpení.

4. Trpící vítěz

Která slova žalmu použil pisatel listu Židům na Ježíše? Žid 2,9—12; viz Ž 22,23

Tento žalm líčí velké utrpení Mesiáše a to, co se stalo na kříži. Potom (v. 23) náhle přechází do oslavné písně. Pavel používá slova tohoto verše, aby ukázal, že skrze Krista, našeho staršího Bratra, jsme nyní bratři mi (Žid 2,12).

Další slova tohoto žalmu „Splním své sliby“ (Ž 22,2) se vztahují na levitský zákon o děkovných obětech. Kdo přinášel takovouto oběť, měl ji rozdělit mezi levity a ostatní. Měl vyprávět lidem, co Pán pro něho učinil.

Jaký účel mělo Mesiášovo utrpení? Ž 22,28.31—32

Když Ježíš zemřel na kříži, bylo slyšet i jiný hlas: „Jistě Syn Boží byl tento!“ (Mat 27,54). Lidé byli jistě zvědaví, kdo to řekl. Byl to římský setník. Ve zmučeném, ukřižovaném těle poznal tento velitel zjev Syna Božího. Nemohl odolat, aby nevyznal svoji víru. Tím byl znovu podán důkaz, že náš Vykupitel z práce duše své uzří užitek (Iz 53,11). Právě v den jeho smrti vyznávali různí mužové svoji víru: velitel římské stráže; muž, který nesl Spasitelův kříž; zločinec, který mu umíral po boku na kříži.

5. „Do tvé ruky poroučím svého ducha“

Proč žalmista volal k Bohu o záchranu? Ž 31,2—7.10
—13

Nevíme, která životní okolnost vedla Davida k napsání tohoto žalmu. Podle některých je to událost z 1 Sam 23,19–26. Davida pronásledovali jeho nepřátelé. Jejich lživá slova mu působila zármutek a starost. Cítil se osamělý a opuštěný i od nejbližších. Jeremiáš často použil slov „strach je vůkol!“ (Jer 49,29). Jsou to slova z v. 14. Strach bývá někdy horším nepřítelem, než je nepřítel sám. V Ž 64,2 David prosil o zachování života „před hrůzou nepřítele“. Nezáleží však na tom, jak byl předěšen, ale důležité je, že se obrátil k Bohu a u něho hledal záchranu.

Proč David v tomto žalmu opětovně skládá svoji důvěru v Boha a utíká se k němu? Ž 31,8–9.20–22

V které chvíli svého smrtelného zápasu na kříži citoval Ježíš slova Ž 31,6 a proč? Luk 23,46

Ježíšův život se na každém kroku vyznačoval stálým plněním Boží vůle (Jan 6,38; Mat 26,39). S těmito slovy umíral na kříži. Podobně umíral s nimi i první křesťanský mučedník, Štěpán (Sk 7,59). Podobně umírali i Hus, Luther, Melanchton a jiní.

Co žádá žalmista od věřících při následování Spasitelova příkladu? Ž 31,24–25

Tento úžasný žalm nás vyzývá, abychom v soužení ištali Bohu věrní. Povzbuzuje a posilňuje nás, dává nám odvahu doufat v něho. Náš život právě tak jako život Ježíšův je bezpečný jen tehdy, jsme-li úplně / rukou Božích.

6. Zkroušené srdce

Co prožíval Ježíš v Getsemane? Ž 69,21; Mat 26,36–45

V oné noci v zahradě getsemanské strašná tíha hříchů světa zkrušila jeho bezhříšnou duši. Cítil odloučenost od Boha, kterou způsobil hřích. Zvolal: „Velmi smutná je moje duše až k smrti.“ Žalmista to vystihl těmito slovy: „Pohřížen jsem v hlubokém bahně... všel jsem do hlubokostí vod, jejichž proud zachvátil mne“ (Ž 69,3). Ježíš toužil ve svém utrpení po soucitu a útěše. Jeho nejbližší přátelé a učedníci by s ním měli „soucit“, ale spali. „Na soucit jsem čekal, ale marně; na ty, kdo by potěšili – nenašel se nikdo“

(Ž 69,21). V těch strašných hodinách Spasitel snášel to, co člověk nikdy nebude muset snášet. Vytrpěl smrt za každého člověka.

Jaké jiné pozemské utrpení Ježíšovo předpověděl tento žalm? Ž 69,5.9–10.22

7. úkol – 16. listopadu 1985

ODPOVĚĎ LÁSKY

Zákl. verš: Ž 116,17–18

Obětní systém začal platit hned po pádu člověka do hříchu. Člověk měl připomínat, že odplatou za hřích je smrt. Věčný život je jen darem od Boha.

Pohané měli své obětní systémy, které nejednou mátlly Izraele. Pohané věřili, že oběti uspokojují a získávají bohy. Domnívali se též, že jejich bohové jsou závislí na jejich obětech.

Boží proroci vynakládali velké úsilí o očistu obětního systému. Žalm 50 hovoří o tomto problému. Tato píseň se pravděpodobně používala ve chvílích obnovy smlouvy a zasvěcování. Začíná popisem Božího příchodu a soudní scénou. Lidé mají pamatovat, že Bůh nepřijímá jejich bohoslužebné obětní zvyky. Místo toho chce zkroušené a kající srdce, oběť svaté poslušnosti, oběť chvály a vděčnosti.

V dnešním úkolu budeme uvažovat o Ž 50,51 a 40.

1. Srdečná bohoslužba

Co možno označit za základ každé pravé bohoslužby? Ž 50,5

Žalmista činí rozdíl mezi bohoslužbou se zvířecími oběťmi a pravou bohoslužbou srdce. Rozlišuje mezi těmi, kteří opravdově poslouchají zákon, a těmi, kteří zákon sice znají, ale nezachovávají ho. Představuje Boha jako spalující oheň, který přichází s burácením. Micheáš představuje Boha, který volá hory za svědky jeho obžaloby proti Judovi (Mich 6,1). Žalmista ho líčí jako toho, který volá nebe i zem za svědky k soudu nad jeho lidem. Tento Bůh přivolává k sobě své věr-

né, kteří učinili s ním smlouvu při obětech předepsaných zákonem. Nebesa, která to vše sledují, svědčí o svatosti Soudce. Vědí, že ve svých soudech je spravedlivý.

Proč Bůh vytykal svému lidu jejich oběti? Ž 50,7–13

Bůh nebyl spokojen s izraelskými oběťmi. „Slyš, můj lide, budu mluvit, Izraeli, svědčím proti tobě!“ (Ž 50,7). Izrael si osvojil některé představy okolních pohanských národů (Ž 50,9–13).

Jak Bůh obnovuje svoji smlouvu se svým lidem a co očekává od těch, kteří ho vzývají? Ž 50,14–15.23

Můžeme se pravidelně zúčastňovat sborových bohoslužeb, štědře podporovat chudé, konat chvályhodnou misijní práci, ale nebudeme-li Bohu sloužit v duchu a bude-li v našem srdci přebývat hřích, nic nám to nepomůže.

2. Zkroušené srdce

Jaká oběť je Bohu příjemná? Ž 51,18–19

Bůh neodmítá přijmout oběti, které přikázal, ale i ty nejlepší dary se mu mohou protivit, není-li při nich kajicné srdce. To se vztahuje na každou bohoslužbu. Bůh očekává srdce, které zná svoji nehodnost a zadluženost vůči Boží milosti.

Jak hledí kajicné srdce na hřích? Ž 51,5.11.16; 32,5

Pyšné, hříchem zatvrzené srdce se sobecky obhazuje, zatímco zkroušené srdce nenávidí hřích pro jeho ohybnost. Bůh přijímá srdce, které se mu ve své bezmocnosti poddává a v zármutku nad hříchem přijme jeho milost.

Oč prosil David kromě odpuštění? Ž 51,12; viz Ez 11,19; 36,26

Bůh očisťuje srdce odpuštěním. To je základ a příprava pro nový život. Skutečný kajicný hříšník vždy prosí o odpuštění a posvěcení. David prosí o stále poslušnou víru a touží po úplně nové přirozenosti.

3. Oběť spravedlnosti

K jakým obětem nás nabádá žalmista? Ž 4,6

Musíme důvěřovat Hospodinu se stálým zřetelem na smysl oběti, ne na oběť samu. Písmo jasně hovoří, že

tyto oběti nikdy nemohly odstranit hřích ani člověka učinit dokonalým (Žid 10,1–4). Téměř tisíc roků dělilo Davida od Beránka Božího, na kterého poukazoval celý obětní systém. Bůh mezitím jasně poučoval svůj lid, o jaké oběti mu jde. Tyto oběti měly být výrazem víry v přicházejícího Spasitele.

Co hodlal učinit David na základě odpuštění? Ž 51,15

Povinností křesťana je poučit jiné, jak ohavný a zákeřný je hřích. Potom se mohou jako David od svého hříchu odvrátit a poznat hojné milosrdenství Boží.

Za koho prosil David ve své závěrečné prosbě? Ž 51,20–21

4. Oběť chvály

Po čem toužil a oč prosil David? Ž 51,17; 54,8

Pán chce, abychom zvěstovali jeho dobrotu a moc. Jemu patří chvála a dobrořečení. „Mne oslaví ten, kdo přinese oběť díky“ (Ž 50,23).

Jak často máme přinášet oběť chvály? Ž 92,1–4; Žid 13,15; 1 Tes 5,16.18

Obětovat oběť chvály znamená uznat srdcem i slovy, že všechno máme od svého Stvořitele. Ústa zvěstují to, co je v srdci. Je-li v srdci chvála a vděčnost, potom člověk nemůže zůstat němý. Ještě i v trápení se umín rozpomínat na velkou lásku Boží a jeho spásnou moc. Mnohem víc budeme dobrořečit než naříkat.

5. Dokonalá oběť

Která slova žalmu použil pisatel listu Židům ve vztahu k Mesiáši? Žid 10,5–7 (Ž 40,7–9)

V Ž 40,7–9 nacházíme to nejobsažnější proroctví o Mesiáši, jaké se v žalmech nachází. Novozákonní pisatelé používají tuto myšlenku: „On na svém těle vzal naše hříchy na kříž, abychom zemřeli hříchům a byli živi spravedlnosti“ (1 Petr 2,24). „Ponížil se, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži“ (Fil 2,8). „Toho, který nepoznal hřích, kvůli nám ztotožnil s hříchem“ (2 Kor 5,21). Jen „tím, že Ježíš Kristus jednou provždy obětoval své tělo“ (Žid 10,10), můžeme vejít „touto novou a živou cestou... s upřímným srdcem, v plnosti víry, se srdcem očištěným od zlého svědomí“

a s tělem obmytým čistou vodou“ (v. 20,22). Odpovědi na takovouto oběť musí být zkroušené a kající srdce.

Jaký měl být Mesiášův vztah k Otcově vůli? Ž 40,8 – 9 (Žid 10,7–10; Jan 5,30; 6,38)

Mesiáš slavně naplnil dlouho očekávané novozákonní zaslíbení „Svůj zákon jim dám do nitra, vepíši jim jej do srdce“ (Jer 31,33). Tentýž Ježíš, který ochotně plnil vůli svého Otce, s radostí napíše svůj charakter do našeho srdce.

6. Dnešní církev

Která pravda uvedená v žalmech souvisí s laodicejským poselstvím adresovaným křesťanům žijícím před druhým adventem? Zj 3,14–17; Ž 50,2–4,22

Výraz „Laodicea“ znamená „souzení lidu“ anebo „lid soudu“. Podobně jako Pán Bůh v minulosti volal k odpovědnosti svůj vyvolený lid, Izraele, a káral jeho bezduchou formální zbožnost, tak varuje i ty, kteří zvěstují jeho jméno a nesou jeho poselství před druhým adventem. Mohou se domnívat, že jsou duchovně bohatí a nic nepotřebují, ale ve skutečnosti jsou „ubozí, bédní a nuzní, slepí a nazí“ (Zj 3,17). Můžeme vykonat mnoho misijní práce, ale konáme-li ji sobecky, potom před Bohem nemá žádnou cenu. Ježíš žádá upřímné, otevřené srdce, aby mohl přebývat v duši a přetvářet ovahu podle svého charakteru.

Co nabízí Ježíš jako lék pro naše duchovní potřeby? Zj 3,18–20; viz Ž 50,15

Potřebujeme Boží oční mast, abychom se poznali, jací ve skutečnosti jsme. Potom zvoláme: „Moji nepravost smyj ze mne dokonale, očisť mě od mého hříchu!“ (Ž 51,4). Potřebujeme víru, která působí skrze lásku a očisťuje duši. „V opravdovosti máš zalíbení“ (Ž 51,8). Nade všechno potřebujeme bílé roucho – svatost Ježíše Krista v našem životě. Laodicea dostala napomenutí: „Vzpamatuj se tedy a čisť pokání! Hle, stojím přede dveřmi a tluču“ (Zj 3,19–20).

Žalm 50 nás vyzývá ku pokání a žalm 51 ukazuje způsob pokání. Oba tyto žalmy nás nabádají k náboženství srdce, k obětem pokání, poslušnosti a chvalořečení – obětem, které ctí Boha. Kristus říká: „Vejdou

k němu a budu s ním večeřet a on se mnou. Kdo zvítězí, tomu dám usednout se mnou na trůn“ (Zj 3,20 – 21). Jaké to společenství je nám zaslíbeno!

8. úkol – 23. listopadu 1985

VOLBA BOŽÍ CESTY

Zákl. verš: Ž 37,34

Písmo učí, že existují jen dvě cesty a tato myšlenka je jedním z hlavních témat sbírky žalmů. Tyto dvě cesty byly známy už na začátku dějin lidstva. „Ábel věřil, a proto přinesl Bohu lepší oběť než Kain a dostalo se mu svědectví, že je spravedlivý“ (Žid 11,4). Avšak „Kain odešel od tváře Hospodinovy“ (1 Moj 4,16).

Tato skutečnost se stala všeobecným problémem, který trápil mnohé biblické pisatele včetně žalmistů.

I dnes budeme uvažovat o třech žalmech, v nichž nacházíme odpověď na tento problém. Žalm 1 ukazuje rozdíl mezi oběma cestami a uvádí i jejich konec. Spravedlnost vítězí a nepravost je poražena. Ž 37 nás poučuje, abychom se nebáli a nepochybovali o Boží spravedlnosti. Podobně nás i Ž 73 vyvádí z hloubi beznaděje k výšinám víry a důvěry v Boha.

1. Kde je spravedlnost

Jaké napomenutí nám dává Písmo, když jsme v pokušení závidět a bouřit se? Ž 37,1; 73,2–5

Dočasné blaho pachatelů nepravosti nejednou umocňované pýchou a pocitem sebejistoty mnozí pokládali v minulosti a považují dodnes za jakýsi výsměch Bohu: „Říkávají: Což se to Bůh dozví? Cožpak to Nejvyšší pozná? (Ž 73,11). Žalmistu však trápí stálé utrpení spravedlivých. „Každý den se na mě sypou rány, každé ráno bývám trestán“ (Ž 73,14). Žalmista jakoby pravil: Žil jsem slušně, snažil jsem se žít podle Boží vůle, a co mám nyní z toho? Všecko bylo zbytečné. Náhle se v tomto závistivém uvažování zastavuje.

Co mu pomohlo vidět tento problém jinak? Ž 73, 16–17

Žalmista si nevěděl rady s tímto problémem, dokud nevešel do svatyně k rozhovoru s Hospodinem. Tam si uvědomil realitu — konečný cíl nespravedlivých. Pochopil, že jeho obavy jsou zbytečné; měl by důvěřovat, že Bůh to nejlépe zařídí.

2. Cesta věřícího

Jak si počíná věřící člověk na rozdíl od lidí nespravedlivých? Ž 1,1–2

Spravedlivý člověk odmítá následovat cestu hříšně smýšlejících lidí tím, že:

1. Odmítá radu nespravedlivých, ať by mu ji podávali v jakékoliv podobě.
2. Nejde cestou hříšníků, chová se otevřeně a čestně, ať už jde o povolání, anebo chování v soukromí či v mezilidských vztazích.
3. Odmítá způsob smýšlení takovýchto lidí a nespolečuje se s nimi.

Jaké požehnání přináší takovýto postoj?

1. Dobré ovoce ve svůj čas (Gal 5,22–23).
2. Jeho listí nevadne (Iz 40,31).
3. Hojné duchovní požehnání (Ž 37,5–8).

3. Cesta nespravedlivých

Jak ličí žalmista způsob života nespravedlivých lidí?

1,4

Jaký to rozdíl. Na jedné straně strom zasazený při potocích s hlubokými kořeny, na straně druhé pleva volně poletující, bez kořene, bez váhy a bez užitku. Nic ji nechrání před jakýmkoli proudem, zdánlivá svoboda se nakonec rozplývá v nicotu.

4. Místo spravedlivých

Co je zaslíbeno těm, kteří žijí podle Boží vůle? Ž 37,11

Pán Ježíš vylíčil podstatu svého království v blahoslavenstvích (Mat 5,3–12). Zemi zdědí pokorní, nikoliv pyšní. Děťmi Božími jsou tvůrčové pokoje, ne ti, kteří chtějí vládnout silou. Spolu s ním budou v slávě ti, kteří přijímají jeho radu, kteří jsou hladovějící a žízňící po svatosti, ne ti, kteří nic nepotřebují.

K čemu jinému jsou přirovnáni spravedliví? Ž 37,21 – 23.25 – 26.30

Pán Ježíš řekl: „Blahoslavení jsou milosrdní.“ O účasti anebo neúčasti v Boží slávě rozhoduje milosrdenství projevené v tomto životě (viz Mat 25,31–40). Soucitné srdce je srdce ochotné a štědré. Na spravedlivého člověka je možno se spolehnout, jeho kroky řídí Pán. Má zálibu v Bohu a Bůh v něm.

Které závěrečné požehnání smluvního společenství je jedinou nadějí zbožného člověka? Ž 37,39–40

Hospodin je zachráncem těch, kteří doufají v něho. Žalmista nikdy nepochybuje o Boží záchraně. Všecka dobrota, spravedlnost a naděje na vysvobození od zlého a z moci pachatelů nepravosti má svůj zdroj v tom, který jediné může zachránit. V Žalmech najdeme nejméně 60 veršů vyjadřujících důvěru v Hospodina. „K tobě volám, ... Bože, ... zachránce těch, kteří před protivníky se utíkají pod tvoji pravici“ (Ž 17,7).

5. Konec nespravedlivých

Jaký bude konečný rozdíl mezi pachateli nepravosti a lidmi spravedlivými? Ž 1,5–6

Jak Pán Ježíš označil plevy určené do ohně na konvůk? Mat 13,40–42

Z Božího království bude vyloučeno „všecko, co p horšuje, i ti, kteří páchají nepravost“ (v. 41). Bůh ne bere hřích na lehkou váhu.

Jaké přirovnání z přírody používá žalmista, aby vystihl závěrečný úděl nespravedlivých? Ž 37,2.20.35–36

Lidé, kteří byli svědky, jak krásu lesních porostů zničil požár, anebo luční zeleň znehodnotil sopečný popel či pokojnou obec anebo město postihla záplava, vichřice či jiná živelná pohroma, shodně svědčí o tom, jak se jim „zhroutil svět“. Už nikdy nemohou žít jako předtím, jako kdyby se nic nebylo stalo.

Lidé nespravedliví se mohou vysmívat Božím soudcům, mohou si jich nevšímat a přehlížet varovné signály, ale jistotu jejich odplaty to neodvrátí.

6. Rada a zaslíbení

Jakou radu dává žalmista všem? Ž 37,3–5.7

Nespravedliví lidé se nejednou dlouho těší ze zdánlivě blahobytného života. Čas umí však v okamžiku změnit všecko. Naproti tomu lidé spravedliví okoušejí v životě mnohé příkoří. Jejich důvěra v Boha má však příslib věčného blaha.

Jaká zaslíbení provázejí radu ze Ž 37,3–6.9–11?

Tato zaslíbení hovoří o požehnáních tělesných i duchovních. Vzpomíná se tu bezpečí, dostatek potravy, duchovní blaho, Boží vedení, duchovní pokoj a věčný život.

Jak rozřešil žalmista vlastní pokušení pochybovat o Boží spravedlnosti ve světě všelijaké nepravosti, zdánlivě ještě jakoby odměňované? Ž 73,23–28

V těchto závěrečných verších se žalmista utěšuje Boží blízkostí. Nespravedliví zahynou, protože se odvracejí od Boha, a největším požehnáním jeho samého je být Bohu co nejbliže.

9. úkol — 30. listopadu 1985

LÁSKA K BOŽÍMU ZÁKONU

kl. verš: Ž 119,97.105

Všemohoucí Bůh je v žalmech vyličen jako ten, který odpouští hřích a z hříchu vysvobozuje. On je původcem zákona i svatosti. Pomáhá svým dětem, aby šly cestou spravedlnosti.

Žalm 15 a 24 jasně hovoří o podmínkách vstupu do chrámu Hospodinova. Náboženství Písma je realistické, dotýká se lidských problémů na úrovni každodenního života. Plán spasení zahrnuje i Boží směrnice o tom, jak na této zemi máme žít. Svými skutky si nemůžeme zasloužit právo vstupu do nebe, ale poznání Boha a jeho spásné moci vede k poslušnému životu.

V dnešním úkolu budeme většinou uvažovat o velkém žalmu, který Spurgeon nazval „malou biblií“. Žalm 119 tvoří nejdelší kapitolu Písma. Je to abecední žalm rozdělený do úseků nadepsaných písmeny hebrejské abecedy. Kdosi nazval tento žalm „abecedou Boží lás-

ky“. Tento básnický útvar vyjadřuje žalmistovu lásku k Božímu zákonu a jeho slovu. Výrazy Boží zákon a Boží vůle se zde vyskytují v nejrůznějších obměnách: zákon, svědectví, cesta, předpisy, ustanovení, příkázání, soudy, slovo a zaslíbení.

Hebrejský výraz *tóra*, tj. „zákon“, znamená „učení“, „poučení“, „usměrnění“. Může znamenat obyčejný zákon, sbírku zákonů, souhrn 5 knih Mojžíšových, anebo i celou sbírku starozákonních spisů, konečně pak celistvý souhrn všech uvedených možností.

1. Cesta spravedlnosti

Jakou odpověď dává žalmista na svou úvodní otázku o možnosti přístupu k Všemohoucímu v jeho svato-stánku? Ž 15,1–2

Žalm 15 je možno nadepsat „Návštěva u Hospodina“. Poutník přicházející na Sion chce vědět, jaké jsou podmínky vstupu do Božího chrámu. Místo, aby ho kněz poučoval o nějakém obřadu, líčí mu duchovní přípravu srdce a mysli (čti Žalm 15,1–5).

Musíme si však uvědomit, že dodržování v žalmu uvedených zásad nedává ještě křesťanu právo přistoupit k Bohu. To mu umožňuje jen Kristova spása. Všecky uvedené vlastnosti jsou spíš ovocem Boží spásné moci projevující se v životě a skutcích věřícího člověka.

2. Cesta štěstí

Jaké podmínky štěstí uvádí žalmista na začátku svého žalmu? Ž 119,1–2

Boží slovo jasně ukazuje, jak najít pravé štěstí. Z přečteného úseku žalmu vyplývá, že k pravému štěstí vede cesta svatosti, kterou Bůh vyznačil ve svém slově. Chodit jeho cestou (Kol 2,6) znamená chodit s Bohem. Je to cesta křesťanského růstu. Hřích plodí vinu a vina zbavuje člověka pravého štěstí. Život s očištěným svědomím svědčí o lásce k spravedlnosti. V různých bouřích života smíme se žalmistou povědět: „Tedy nebudu zahanben“ (Ž 119,6).

Jak žalmista smýšlel o zákoně? Ž 119,14–16.24

Zákon nepokládá za břemeno či nějaké omezení.

Spiš se těší z toho, že zákon je dobrým radcem. Boží slovo mu je bohatým zdrojem, o kterém rád přemýšlí.

Čím více uvažujeme o Božím slově, tím více důvodů k radosti v něm najdeme. Duch Svatý vštípí tyto zásady do našeho srdce. Jen tehdy budeme moci říci se žalmistou: „Plnit, Bože můj, tvou vůli je mým přáním, tvůj zákon mám ve svém nitru“ (Ž 40,9).

3. Cesta ochotné poslušnosti

Jakou odpověď dává žalmista na svoji otázku týkající se života mladých lidí? Ž 119,9–10

Dětství se pokládá za čas nevinnosti, ale roky dospívání přinášejí mnohá pokušení. Mladí lidé však i vzdor tomu mohou žít čistým životem, když z lásky ke svému Stvořiteli se řídí jeho naučeními. K Pánu se můžeme obrátit v každém čase, ale čím dříve, tím lépe. Je velkou výhodou, najdeme-li správnou cestu dříve, než nám hřích zanechá ohyzdné jizvy. Šalomoun to poznal až tehdy, když se sám žalostně zmýlil. Proto radí: „Panatuj na svého Stvořitele ve dnech svého jinošství“ (Kaz 12,1). Cokoli mu bylo svého času pokušením, po moudření nazval marností. Napsal: „Boha se boj a jeho přikázání zachovávej; na tom u člověka všechno závisí“ (Kaz 12,13).

Které tři věci musíme činit, když se snažíme poslouchat vůli Boží? Ž 119,10–11.18

Vůli Boží musíme hledat celým srdcem. Žádný náhodný přístup k Božímu slovu neplatí (viz Ž 119,32). „Tvou řeč uchovávám v srdci.“ Jakmile jsme poznali vůli Boží, musíme jeho slovo „uchovávat ve svém srdci“. Tak to činil i Pán Ježíš. K Božímu slovu máme přistupovat s prosbou: „Otevři mi oči, ať mám na zřeteli divy ze Zákona tvého“ (v. 18). Žalmista tu vlastně prosí, aby Bůh odstranil všecko, co ho oslepuje a brání mu rozumět Boží vůli (viz 1 Kor 2,10.14).

4. Cesta čistoty

Jakou prosbu pokládal žalmista za velmi důležitou? Ž 119,133

Tato prosba nám připomíná Pavlovu radu: „Nechť

tedy hřích neovládá vaše smrtelné tělo, tak abyste poslouchali, čeho se mu zachce“ (Řím 6,12). To bude jen tehdy, když „naš starý člověk spolu s ním bude ukřižován“ (v. 6).

David se svého času modlil: „Srdce čisté stvoř mi, ó Bože“ (Ž 51,12). V žalmu 119 autor prosí, aby ho Hospodin „obživil“ (v. 37.40.88.93.149). Miluje zákon a přece praví: „Zbloudil jsem jako ovce ztracená“ (v. 176; viz též Řím 7,19.24). Jeho jedinou nadějí je: „Buď mi oporou a budu spasen, stále budu hledět na tvá nařízení“ (Ž 119,117; viz též Řím 7,25).

Jak vyjádřil žalmista přesvědčení, že chodit cestou čistoty neznamená jen o ní přemýšlet, ale v zájmu toho i něco konkrétně dělat? Ž 119,59–60.101

Sami se nemůžeme změnit. Správnou cestou nás může vést jen Duch svatý. Pán Bůh nás k tomu nijak nenutí. My sami se musíme rozhodnout jít správnou cestou a zdržet se od zlého. (Viz Přísl 1,15–16; 4,26.) Musíme prosit, aby Pán odvrátil naše oči od marnosti (Ž 119,37), ale k splnění této prosby musíme svým rozhodnutím přispět i sami (viz Iz 33,15; Přísl 4,25). Musíme střežit svoje srdce (Přísl 4,23) správným rozhodnutím o tom, co budeme číst, na co budeme hledět, čemu budeme naslouchat a co pozorovat. Čisté srdce není výsledkem náhody.

Jaké předsevzetí si dal David? Ž 101,3–5.7

5. Cesta svobody a pokoje

Jak souvisí svoboda se zachováváním zákona? Ž 119, 41–45

Každý, kdo se nepodřizuje Bohu, je ovládán jinou mocí. Nejvyšším smyslem svobody je změna, která nastává, když se člověk odevzdá Kristu. Takový člověk sám vypovídá službu hříchu. Hřích může vítězit jen po duševním oslabení člověka a zničení jeho svobody. Podřízení se Bohu znamená obnovu člověka k pravé slávě a důstojnosti.

Jaká cesta vede k pokoji podle slov žalmisty? Ž 119, 165

Kdo miluje Boží zákon, nechá Ducha svatého hluboce zkoumat své srdce. Nebývá lehké poznat děsivou

porušenost vlastního nitra ve světle svatého Božího zákona. Vyžaduje to čestnost a ochotu zažít změnu. Odměna je však bohatá — pokoj srdce i mysli, který nic nemůže narušit. To je pravá svoboda!

6. Cesta pravdy

Kde můžeme najít jistotu ve světě stálých změn a nejistot?

Žalm 119 netvrdí, že zákon obsahuje pravdu, ale že je pravdou. „Všechna tvá přikázání jsou pravda“ (v. 151). Hebrejské slovo přeložené výrazem *p r a v d a* obsahuje náznak jistoty a spolehlivosti. Totéž slovo se často používá k popisu Božího charakteru a jeho podstaty. Výrazem „tvé slovo je pravda“ (Jan 17,17) Pán Ježíš potvrdil autoritu starozákonních spisů jako základ skutečnosti, že je zaslíbeným Mesiášem (Jan 5,39; Luk 24,25–27).

10. úkol — 7. prosince 1985

PŘÍPRAVA NA SOUD

Zákl. verš: Ž 98,2.9

Mnohé lidi děsí myšlenka na soud právě tak jako Felixe v době Pavlově (viz Sk 24,25). Avšak v žalmech je kupodivu představa soudu často spojována s radostí a plesáním (viz Ž 96,12–13).

Hebrejský výraz pro „soud“ v podstatě znamená „vládnutí“. Podobně i výraz *trůn* je často použit jako symbol královské moci, autority či vlády. Žalmy zvěstují, že Boží vláda spočívá na spravedlnosti, rovnosti a pravdě. Bůh je svrchovaný a jediný právoplatný vládce

Když se Lucifer vzbouřil proti Boží vládě, jeho záměrem bylo uchvátit Boží trůn (viz Iz 14,13–14). Tohoto záměru se dosud nevzdal a všemožně se ho snaží dosáhnout.

Soud v žalmech má na zřeteli Boží obhajobu pravdy, spravedlnosti a Bohu věrných lidí. Je zde vylíčen Boží postoj k odboji v zájmu bezpečnosti vesmíru. Žalmisté

očekávají budoucnost, kdy zlo bude provždy vykořeněno a Boží vláda ve vesmíru obhájena. Jen tehdy se uskuteční slova: „Sion to slyší a raduje se, jásají dcery judské nad tvými soudy, Hospodine“ (Ž 97,8).

Tématem dnešního úkolu je myšlenka velkého sporu mezi dobrem a zlem v žalmech. Chceme si též porovnávat podobnosti mezi závěrečnou hodinou soudu ze Zj 14 a popisem přicházejícího soudu v žalmech, obzvláště žalmů 96 a 98.

1. Boží spravedlivý soud

Jaký soud očekával žalmista nad národy a celým světem? Ž 9,8–9

Jak nám osvětlují žalmy slavnou zásadu, na které spočívá Boží vláda? Ž 33,5; 36,6–7; 89,15

Jako svrchovaný vládce vesmíru Bůh založil svoji vládu na zásadách pravdy a spravedlnosti. Opětovným tématem žalmů je Boží věrnost a milost na rozdíl od násilnosti pohanských národů. Jistota soudu – obhajoba práva a potrestání nepravosti – se v žalmech nikde nezpochybňuje. I když se žalmistovi občas zdá, že Bůh jakoby pozapomněl (viz Ž 10,1; 94,1–3), připomíná, že nakonec „soud navrátí se k spravedlnosti“ (Ž 94,15).

Kdy nastane závěrečný projev Božích spravedlivých soudů? Ž 96,11–13; 98,7–9

Často se zdá, že „spravedlnost stojí daleko“ a „pocitovost nemá přístupu“ (Iz 59,14). Žalmista však inspirovanými slovy líčí čas, kdy „Hospodin... přichází soudit zem. V spravedlnosti bude soudit svět a národy ve své věrnosti“ (Ž 96,13). Proto vyzývá nebesa, moře, pole i lesy k radostnému plesání. Země, která trpěla a vzdychala jako v porodních bolestech pod strašnou kletbou hříchu, nachází nyní odpočinek a vysvobození.

2. Nerozvážná řeč

Co říká žalmista o odpadnutí od Hospodina? Ž 14,1

Když lidé zapomínají na Boha a odvracejí se od něho, začínají popírat jeho existenci. Pavel cituje z tohoto žalmu, když popisuje ztracenost člověka (Ž 14,3; Řím 3,10–12).

Žalmista často uvádí myšlenky pachatelů nepravosti: „Kdo nás uvidí?“ (Ž 64,6). „Máme přece ústa. Kdo je naším Pánem?“ (Ž 12,5). „Nevidí to Hospodin a nepozoruje Bůh Jákobův (Ž 94,7).

Jejich odbojný postoj znamená nejen zvrácený vztah k Bohu, ale i k bližním. Říkají: „Pohltili jsme ho“ (Ž 35,25). „Pojďme, vyhubme je, aby nebyli národem“ (Ž 83,5). „Kde je jejich Bůh?“ (Ž 79,10).

Vzhledem na takovýto postoj žalmista prosí, aby Bůh zasáhl (Ž 79,6.11–12) a pomohl svému lidu „pro slávu svého jména“ (v. 9). Bez Krista a jeho spásy by se lidstvo úplně odcizilo Bohu.

Jaký bude postoj nespravedlivých při dopadu Božích soudů? Iz 45,24; Zj 16,9

3. Volání o pomstu

Jak si z křesťanského hlediska máme vysvětlit žalmistovo volání o pomstu např. v Ž 58,7?

Žalmista prosí Boha obraznou řečí, aby zasáhl a omil moc nepřítele, aby lidé mohli říci: „Přece má jméno spravedlivý, přece je Bůh, který soudí na zemi!“ (Ž 58,12).

Kletby a zlořečení v žalmech znepokojují mnohé lidi. Jsou v určitém rozporu s příkazem evangelia milovat nepřátele (viz Mat 5,44). Tyto výroky však musíme chápat spíš z hlediska jejich teologického významu než jako výkřiky lidské pomstychtivosti. Ve světle soudu spravedlnost musí být obhájena a hřích zničen. Bezbožný musí činit pokání, jinak zahyne.

Proti komu bojuje nepřítel podle Ž 83,2–6?

Bojovat proti Božímu lidu znamená bojovat proti samému Bohu. Žalmista horlí pro čest Božího jména a chce, aby Bůh zasáhl na svoji obranu. Další kletbu na bezbožné nacházíme v Ž 69,23–29 hned po proctvích o Kristových utrpeních. Jak je možno takovéto žádosti uvést do souladu s Kristovou prosbou na kříži, aby Otec odpustil jeho nepřítelům? Pavel cituje v. 23 a 24 tohoto žalmu v souvislosti se zatvrzelými hříšníky jeho doby. Přejde den, kdy Bůh bude soudit i tyto lidi podle jejich zásluh.

4. Odplata a Boží právo

Proč žalmista svolává Boží pomstu na nespravedlivé?
Ž 94,1–2.5–8

Kdo žije nenávisť a násilím, tím i zahyne. Z tohoto hlediska je Boží odplata nejen spravedlivá, ale i milosrdná. Zvěčněný hřích by jen mařil štěstí vesmíru a nakonec by ho zničil. Z Písma vyrozumíváme, že nikdo nemusí zahynout pro svůj hřích, byť „všichni zhřešili a nemají slávy Boží“ (Řím 3,23), ale podle Ježíšových slov odsouzení přišlo proto, že „lidé více milovali tmou než světlo“ (Jan 3,19).

Jaký cíl sleduje soud v době tisíciletí? Zj 20,4.12–13;
1 Kor 6,2–3

V této fázi Božího soudu bude celému vesmíru zjeven Boží postoj k hříchu. „Soužení už podruhé nastane“ (Nah 1,9). Konečný soud nad hříchem a hříšníky bude pojistným opatřením proti jakékoliv vzpourě hříchu.

5. Boží přednost

Kdo je jediným spolehlivým útočištěm věřících
7,11

Obrana spravedlivých je v žalmech zdůrazňována stejně jako pomsta nespravedlivým. Bůh na soudu obhajuje svoje spravedlivé, tj. ty, kteří mu důvěřují (Ž 7,9–12); sirotky a vdovy (Ž 10,18; 68,6); nuzné (Ž 72,2; 109,31); utlačované (Ž 10,18; 9,9).

Klienty našeho nebeského Obhájce jsou chudí v duchu, krotcí, pronásledovaní pro spravedlnost; jim patří nebeské království. Všichni, kteří si uvědomují svoji duchovní bídu, kteří cítí, že v nich není nic dobrého, mohou najít spravedlnost a sílu v důvěřivém pohledu na Ježíše.

Kde měl nosit velekněz „náprsník pro soudní výrocky“ a proč? 2 Moj 28,29–30

Náprsník se jmény dvanácti kmenů vyvoleného lidu měl velekněz nosit na srdci na znamení, že ten to lid je blízký jeho srdci. Měl ho nosit „ustavičně“ jako předobraz našeho Velekněze, který „je stále živ a přimlouvá se“ za nás (Žid 7,25). V předadventním

(vyšetřujícím) soudu probíhajícím v nebeské svatyni náš Velekněz Ježíš stojí nyní „před Bohem jako náš zastánce“ (Žid 9,24) a přimlouvá se za nás (Zj 3,5; Mat 10,32). Jestliže jsme si ho zvolili za svého obhájce, smíme věřit, že pro svoji smrt, kterou podstoupil za naše hříchy, nás obhájí.

Kam nevyhnutelně vedlo žalmistovo vyhledávání spravedlnosti? Ž 43,1.3.4

6. „Přišla hodina jeho soudu“

Které tři univerzální výzvy jsou zahrnuty v Božím posledním poselství o hodině soudu? Zj 14,7; Ž 96, 8–10

Bát se Boha znamená vzdávat mu čest jako stvořiteli a vládci vesmíru (viz Ž 33,8–9). Když „se bojíme“ Boha, potom se nemusíme bát žádného člověka (viz Mat 10,28; 2 Petr 3,12; Zj 20,9.14–15).

Vzdávat slávu Bohu znamená zrcadlit jeho charakter a z jeho milosti a moci vyzařovat obraz jeho Syna (viz Mat 5,16).

Klanět se Bohu znamená uznat Boží stvořitelkou moc a vlastnictví všeho. Sobota podle čtvrtého přikázání zvláštním způsobem připomíná stvoření. Byla určena jako den oddělený k uctívání našeho Stvořitele. Boží svatý zákon je normou soudu (Jak 2,12), proto uctívání Stvořitele v jeho den se stává vnějším znamením těch, kteří žijí v hodině soudu a celý svůj život podřizují jemu.

Jak může být evangelium základem celosvětového poselství o hodině soudu? Ž 98,2.3.9 Zj 14,6

Věčné evangelium je poselstvím o Boží odpouštějící milosti připravené všem lidem. Souzeni budeme podle toho, jak jsme odpovídali na nabídku Boží spásy. Proto je zvěst o hodině Božího soudu radostnou zvěstí pro ty, kteří přijímají spasení skrze Krista jako svého obhájce. Spasení znamená vysvobození z odsouzení i moci hříchu. Je to definitivní zbavení se přítomnosti hříchu (viz Dan 12,1).

ZASLÍBENÍ PRO „NEBEZPEČNÉ ČASY“

Zákl. verš: Ž 61,3–4

David a jiní žalmisté poznali soužení a pronásledování. Často hovoří o své důvěře v Boha jako o útočišti v soužení. Nikde v žalmech však není tato pravda vyjádřena lépe než v žalmu 91.

Výstižná obrazná řeč, názorný popis nebezpečí, ale hlavně téma tohoto žalmu jsou skvělým poselstvím, že Bůh je bezpečným útočištěm v každém soužení. Je to žalm obzvlášť aktuální pro „nebezpečné časy“ pozemských dějin. E. G. Whiteová často cituje tento žalm v prorockých souvislostech týkajících se doby před druhým adventem.

Chceme-li se těšit z Boží ochrany a péče a mít v něm trvalé útočiště, musíme ho nejprve poznat, milovat a bezvýhradně mu důvěřovat. Obsah Ž 91 nás o tom poučuje.

1. Bezpečné útočiště

Co znamená výraz „skryš“ v Ž 91,1?

Obrazná řeč o přebývání „v skryši Nejvyššího“ odpočívání „ve stínu Všemohoucího“ naznačuje pokoj a bezpečnost, kterou člověk nachází u Boha. Boží skryš je míněn duševní pokoj vyplývající z vědomí ochrany v pronásledování a odpočívání ve stínu Všemohoucího je výrazem pocitu bezpečí před ohrožením u vědomí, že někdo jiný nad námi bdí.

David se v mladosti naučil cenit si bezpečí skalních útočišť, když utíkal před zuřivostí krále Saula (1 Sam 23,25). K takovému skalnímu útočišti přirovnal později Boha, protože k němu se obracel v kritických chvílích svého života (viz 2 Sam 22,1–3).

2. Ochrana před úklady a ranami

Jakou jistotu víry vyjádřil žalmista pro útěchu sebe i jiných? Ž 91,3

Pán Ježíš varoval své následovníky před falešný-

mi Kristy a proroky, kteří v posledních dnech budou chtít svést i vyvolené (Mat 24,23–26). Apoštol Pavel upozorňuje, že satan je chytrý a že své podřízené umí přestrojit za služebníky spravedlnosti (2 Kor 11,13–15).

Která osidla chystá původce hříchu Kristovým následovníkům?

1. Přílišná ustaranost o jídlo, pití a zábavu (Mat 13,22; Luk 21,34; 2 Tim 2,4).

2. Zanedbávání modlitby a studia Písma, což mezi jiným vede k pozorování chyb jiných místo zájmu o Krista (Mat 26, 41; 2 Tim 3,14–16).

3. Neupřímní a neobrácení členové církve, kteří šíří pochybnosti a nevěru a překážejí Božímu dílu (Mat 13,24–30).

4. Lhostejný postoj vůči pravdě (1 Tim 1,4; 6,20–21; 2 Tim 4,3–4).

5. Bludné učení a překrucování pravdy, jakož i spekulace o tom, co Bůh nezjevil a zpochybňování „mezíků“ pravdy (1 Tim 6,3–5; 2 Tes 2,9–12).

Co nám může být jedinou jistotou před těmito a podobnými osidly? Ž 91,4

I když jsou křídla zdánlivě slabou ochranou, přece provedou být oporou ptačím mláďatům nad rozbouraným oceánem. Křídla ptačí matky představují celý její život, který nasazuje pro záchranu svých mláďat. Podobně nám Bůh zaslubuje svoji ochranu v každém nebezpečí. „Jeho věrnost je štítem a pavézou“ (Ž 91,4).

3. Nemusíme se bát

Před jakými dalšími nebezpečnostmi nás chrání Boží moc a láska? Ž 91,5–6

„Noční postrach“: Při poslední ráně, která dopadla na Egypt, anděl-zhoubce šel noční krajinou a hubil prvorozené ve všech příbytcích, které nebyly označeny krví (viz 2 Moj 11 a 12). O podobné ráně čteme ve Zj 16,10.

„Střela, která létá ve dne“: Pod symbolem střel a šípů Písmo představuje nenávistná a prudká slova namířená proti spravedlivým a zbožným lidem (viz Ž

57,5; 58,3; 64,4). Pavel nám připomíná, abychom si vzali štít víry, kterým bychom mohli uhasit všechny ohnivé šípy toho nešlechetníka (Ef 6,16). Ať již je obsahem čtvrté rány ze Zjev 16 cokoliv, Pán Bůh může splnit své zaslíbení: „K tobě se to nepřiblíží“ (Ž 91,7).

Co kromě důvěry v Boží ochranu před nebezpečím je ještě zahrnuto v takových výrocích, jaký nacházíme v Ž 64,2?

Strach je snad tím nejhorším nepřítelem člověka, protože pustoší tělo, duševní pokoj a celý duchovní život. Žalmista proti němu radí: „Přichází den strachu, já však doufám v tebe... v Boha doufám, nebojím se, co mi může udělat tělo?“ (Ž 56,4–5). Při jiné příležitosti David vydal toto svědectví: „Ulehnu, usnu a probudím se, neboť Hospodin mě podepírá“ (Ž 3,6).

4. Únik z ran

Jaké zaslíbení platí věřícímu při dopadu Božích soudů? Ž 91,10

Všimněme si podobnosti ran, které Bůh dopustil v Egypt (2 Moj 7–12) a ran ze Zj 16:

V obou případech jsou míněny skutečné události

V obou případech bylo a bude marné spoléhat na něco jiného než na Boha. V obou případech jde o vysvobození Božího lidu. Oba případy svědčí o svrchované autoritě a moci Boží.

V obou případech je zjevena Boží spravedlnost a oslaveno Boží jméno.

Důvodem dopadu ran v Egyptě byla neochota vládce propustit lid, aby mohl svobodně uctívat pravého Boha. Poslední poselství Boží varuje před uctíváním falešných božstev a radí vzdávat čest tomu, který stvořil nebesa i zem. Ti, kteří zůstanou Bohu věrni i za nejtěžších okolností, budou zpívat píseň vítězství: „Veliké a podivuhodné jsou tvé činy, Pane Bože všemohoucí; spravedlivé a pravdivé jsou tvé cesty, králi národů!“ (Zj 15,3).

5. Andělská ochrana

Co zvláštního zaslíbil Pán v zájmu záchrany svých věrných na všech cestách? Ž 91,11

Svého času syrská vojska obklíčila město Dotain v naději, že zajmou proroka Elizea. Podezřívali ho totiž, že je zpravodajem izraelského krále. Když sluha Božího muže časně ráno vstal a vyšel ven, zděsil se. Prorok mu však pokojně odpověděl: „Neboj se, protože s námi je jich víc než s nimi“ (2 Král 6,16). Když se Elizeus modlil k Hospodinu, aby jeho sluhovi otevřel oči, aby mohl vidět, Hospodin ho vyslyšel a sluha viděl, že „hora byla plná koní a ohnivých vozů“ (v. 17). (viz Ž 68,18; 104,4).

Jaká naučení se vztahují na lidi žijící v čase soužení?
Dan 3,13–28; 6,10–28; Ž 91,13

Ten, který se procházel s hebrejskými mládenci v rozpálené peci, bude se svými následovníky, ať jsou kdekoli. Jeho stálá přítomnost je bude utěšovat a posilňovat.

Jaké naučení nám plyne z Ježíšovy odpovědi na satanovo pokoušení slovy Ž 91,11–12? Mat 4,6–7

Když původce hříchu citoval zaslíbení: „Andělům svým přikáže o tobě“, vynechal slova „aby tě chránili na všech tvých cestách“, tj. na všech cestách podle vůle Boží. Ježíš odmítl jít nějakou jinou cestou než cestou poslušnosti.

. Boží přítomnost a zaslíbení

Jakými zaslíbeními vrcholí tento významný žalm?
Ž 91,15

Náš nebeský Otec čeká, že nám bude moci udělit plnost svého požehnání. Máme přednost pít velikými doušky ze zdroje bezmezné lásky. Je s podivem, že se modlíme tak málo!

Bůh nezaslíbil, že trápení se nás nedotkne, ale zaslíbil, že bude s námi a vysvobodí nás: „Neboj se, vždyť já jsem s tebou, nerozhlížej se úzkostlivě, já jsem tvůj Bůh. Dodám ti odvalu, pomoci ti budu, budu tě podpírat“ (Iz 41,10). „Půjdeš-li přes vody, já budu s tebou, půjdeš-li přes řeky, nestrhne tě proud, půjdeš-li ohněm, nespálíš se, plamen tě nepopálí“ (Iz 43,2).

Jaký vztah existuje mezi Bohem a těmi, kterým splňuje svá zaslíbení? Ž 91,14

V hebrejštině výraz „poznat“ naznačuje důvěrné poznání. Poznat ho, jak máme k tomu příležitost pomocí modlitby a prostřednictvím jeho slova, znamená utíkat se k němu s láskou. Takovéto „poznávání“ a „utíkání se“ prohlubuje důvěru v jeho věrnost a starostlivost. Těm, kteří mu důvěřují a milují ho, platí závěrečné zaslíbení tohoto překrásného žalmu: „Nasytím ho dlouhým životem a ukáži mu svoji spásu“ (v. 16).

12. úkol — 21. prosince 1985

VÍTĚZSTVÍ S KRISTEM

Zákl. verš: Ž 72,17—18

Žalmy líčí obraznou řečí problémy života a smrti v rámci velkého sporu věků. V žalmu 1 pozorujeme rozdíl mezi dvěma třídami lidí — zbožnými a nespravedlivými. Toto napětí mezi dobrem a zlem, mezi silami spravedlivosti a mocnostmi temnosti je hlavním tématem žalmů.

V dnešním úkolu chceme uvažovat o konečném vítězství Krista, Mesiáše žalmů. V žalmech bylo totiž v předobrazech znázorněno celé dílo Krista jako velekněze, jeho příchod v moci a slávě, jeho spravedlivá vláda včetně vyvrcholení velkého sporu věků.

Mezi nejmajestátnější a nejskvělejší žalmy patří ty „korunovační zpěvy“, původně napsané u příležitosti nastolování judských králů — Davida, Šalomouna a dalších. Opěvují ideály, které žádný pozemský král z Davidova rodu nebyl schopen dosáhnout. Popisu těchto prorockých žalmů odpovídá jen Mesiáš, přicházející Král.

Apoštolové se odvolávají na tyto žalmy jako na důkaz svého tvrzení, že Ježíš je opravdu ten starozákonní Mesiáš. Moc jejich poselství — křesťanské evangelium — stojí a padá s autoritou těchto proroctví.

V páté části dnešního úkolu budeme uvažovat o Ž 149 a 150 v souvislosti se Zj 19. Jde o událost, kterou dosud toužebně očekává všechno stvoření.

1. Pomazání Pána

Při jaké příležitosti použila raná církev prorocký výrok ze Ž 2? Sk 4,25–27; Ž 2,2

Když židovští představitelé propustili Petra a Jana z vězení, ve kterém se ocitli proto, že zvěstovali Ježíše Krista, jeruzalémská církev odpověděla slovy 2. žalmu. Od Ježíšova narození, kdy se ho Herodes snažil usmrtit, až po jeho výslech před Pilátem a ukřižování, narážel Ježíš všude na ty, kteří se mu protivili (Sk 4,27).

Jak hledí Bůh na „bouření se“ pohanů a jejich „radu“ proti jeho Synu? Ž 2,1–4

Lidé jednotlivě, ba i celé národy se mohou bouřit, vymýšlet si daremnosti, seskupit se a radit se spolu proti Hospodinu a proti jeho Pomazanému; Bůh má na to svůj „výsměch“ (v. 4). Zpřetrhat svazky Boží lásky, zmařit spásné záměry Boží, měnit jeho práva a zákony se lidem může dařit jen zdánlivě a dočasně. Bůh „promluví k nim a předěsí je“. „Dám ti národy za dědictví, a končiny země do vlastnictví. Roztlučeš je železným prutem, rozbiješ jako hliněnou nádobu.“ Já sám jsem ustanovil svého krále na Sionu, na své svaté hoře!“ (Ž 2,6.8–9).

Jak odpoví moudří jednotlivci i národy Hospodinu? Ž 2,12

Žalmista uzavírá touto nádhernou evangelijní pravdou: „Blahoslavení jsou všichni, kteří se k němu utíkají!“ (Ž 2,12). Mimo něho není žádného útočiště, záchrana je pouze v něm.

2. Spravedlivý Král

Která slova žalmu potvrzují věčné království Syna Božího? Ž 110,1

Tento žalm patří mezi nejkrásnější zpěvy hebrejské literatury. Byl nazván „perlou mesiášských žalmů“. Kristus je tu představen nejen jako král a vládce tohoto světa, ale též jako věčný kněz podle Boží přísahy (viz Zach 6,13, kde je Mesiáš též označen za kněze a krále).

Jak použil Pán Ježíš toto proroctví před Židy? Mat 22,41—46

Židé věřili, že Mesiáš bude potomkem Davidovým. Při příležitosti, o které se zmiňuje Mat 22, snažili se ho třikrát zaskočit. On se jich však zeptal: „Jak mohl být Mesiáš Davidovým Pánem a současně jeho synem?“ Byl-li Ježíš ve věčnosti s Otcem, jak to tvrdí, byl i Davidovým Pánem. A když přišel jako Syn člověka z rodu Davidova, potom byl jeho potomkem. Mnozí, kteří nazývali Ježíše synem Davidovým, neuznávali jeho božství. Necháпали, že syn Davidův byl též Synem Božím.

Kdy se naplní proročká slova Davidova z žalmu 110,1—4? Žid 1,6—9.13; viz též Ž 45,7—8

Otec uctivě oslovuje Syna, nazývá ho Bohem. Nemůže být žádného většího svědectví o Kristově božství, než toto Otcovo oslovení Syna. Kristovo božství zde co nejslavnějším způsobem potvrdil sám Otec.

Kdy se naplní proročká slova Davidova z žalmu 72,1—17?

3. Kněz a Král

Proč měla být Mesiášova kněžská služba podle řád Melchisedechova a ne levitského? Ž 110,4; 7,1—4.15—17

Apoštol nevyzdvihuje osobnost Melchisedecha, nýbrž toho, koho tento kněz představoval, jakož i spojení kněžského a královského úřadu v jedné osobě. V Kristu se spojovalo kněžství a království tak, jak bylo spojeno u Melchisedecha, krále Sálema, kněze Hospodinova. Musíme pamatovat, že jak levitské, tak i Melchisedechovo kněžství má předobrazný význam, protože symbolizuje velekněžskou úlohu Kristovu.

Jaký praktický význam má Kristovo trvalé kněžství pro věřícího člověka? Žid 7,24—25; 1 Jan 2,1

Když Adam a Eva zhřešili a dostali se pod zlořečenství zákona (zákona hříchu a smrti), satan jásal, že se mu podařilo odcizit prvé lidi Bohu a dostat lidstvo pod vlastní kontrolu.

Původce hříchu poukazoval Bohu, že lidstvo se už nikdy nedostane do bezhříšného stavu a nebude moci poslouchat Boží dokonalý a svatý zákon.

Ježíš visel na kříži zdánlivě přemožen. Tam však zvítězil! Satan ho pomocí zlomyslných lidí mohl pokořit, dát mu na hlavu trnovou korunu a přibít mu ruce i nohy, ale nemohl ho zbavit moci odpuštět hříchů. Nyní jako náš Velekněz-Král má právo ospravedlnit nás a „dokonale spasit“ (Žid 7,23). Je to jeho královské právo spasit všechny, kteří skrze něho přicházejí k Bohu.

Kde dnes náš Velekněz koná své přímluvné dílo?
Žid 9,24; Ž 110,1.5

4. Král slávy

Triumfální průvod, doprovázející svatý symbol neviditelného Krále, blížil se k hlavnímu městu. Zazněla píseň žádající strážce, aby otevřeli brány svatého města: „Brány, zvedněte výše svá nadpraží, výše se zvedněte, vchody věčné, ať může vejít Král slávy!“ Jedna skupina zpěváků a hudebníků se zeptala: „Kdo to je Král slávy?“ A druhá skupina jim odpověděla: „Hospodin, mocný bohatýr, Hospodin, bohatýr v boji.“ Potom se hlasy spojily do triumfálního chóru: „Brány, zvedněte výše svá nadpraží, výše se zvedněte, chody věčné, ať může vejít Král slávy.“ Znova bylo yšet radostnou otázkou: „Kdo to je Král slávy?“ A hlas elého zástupu jako hlas moře zaníceně odpověděl: „Hospodin zástupů, on je Král slávy!“

Co symbolizovala tato část žalmu z Davidových časů a koho představovali zpěváci? Ž 68,18–19; Ef 4,8–10

Představme si okamžik Ježíšova příchodu do nebe po více než 30-leté nepřítomnosti. Andělské zástupy úzkostlivě očekávaly příchod svého milovaného Velitele. Doprovázející skupina andělů se blíží k bráně. Volá: „Brány, zvedněte výše svá nadpraží, výše se zvedněte, vchody věčné, ať může vejít Král slávy!“ (Ž 24,7).

Sbor odpovídá: „Kdo je to Král slávy?“ Andělé se to ptají ne proto, že by nevěděli, kdo Král slávy je, ale proto, že chtějí slyšet odpověď vznešené oslavy. Doprovázející andělé vítězoslavně odpovídají: „Hospodin, mocný bohatýr, Hospodin, bohatýr v boji“ (v. 8). Tehdy nebeský zástup obklopuje svého majestátního Veli-

tele a v nejhlubší úctě se sklání před ním a dobrořečí mu.

5. Písně vítězství

Co je opětovným tématem žalmů vítězství? Ž 148,1 – 2.11 – 13

Žalmy 146–150 jsou radostné písně chvály známé jako žalmy-haleluja, kterými se celá sbírka žalmů zakončuje.

Ž 146 – Oslava Boha jako spolehlivého Pomocníka.

Ž 147 – Oslava Boží dobroty vůči vyvolenému lidu.

Ž 148 – Celé stvoření má chválit a velebit našeho Stvořitele a Udržovatele.

Ž 149 – Radostný chvalozpěv za spásu jeho lidu.

Ž 150 – K závěrečnému chvalořečení se má připojit všecko, co dýchá.

Které slovo možno pokládat za bojové heslo vítězného Mesiáše a kdo se připojuje k tomuto vítěznému chóru? Zj 19, 1–6; Ž 149,1–9; 150,1

Posledních pět žalmů začíná i končí slavnostním zvoláním „Haleluja“, tj. „oslavujte Hospodina“. Tento výraz se v celém Novém zákoně nachází jen ve Zj 19 a to čtyřikrát v souvislosti s vítězstvím Krista nad jeho nepřáteli. Zástup spasených se radostně připojuje k andělskému chóru: „Haleluja, ujal se vlády Pán Bůh náš všemohoucí!“ (Zj 19,6; viz Ž 145,10–12; 150,2). Jejich hlasy jakoby „hukot množství vod a jako dunění hromu“ (Zj 19,6) splňuje závěrečnou prosbu knihy žalmů: „Všechno, co má dech, ať chválí Hospodina! Haleluja!“ (Ž 150,6).

6. Hlavní úhelný kámen

Na které proroctví se odvolal Pán Ježíš, když se vyslovil o židovském národě? Mat 21,42–45; Ž 118,22–23

Židé si toto proroctví často opakovali v synagógách a vztahovali ho na přicházejícího Mesiáše. Kristus byl úhelným kamenem židovského národa a celého plánu spasení. Tento základní kámen židovští stavitelé, kněží a přední mužové v Izraeli nyní zavrhovali. Spasitel je upozornil na toto proroctví, aby jim názorně ukázal jejich nebezpečí.

Jakou volbu vzhledem na tento kámen máme podle apoštola Petra i my? 1 Petr 2,6–8

Petr cituje Izaiáše 28,16: „Já to jsem, kdo za základ položil na Sionu kámen, kámen osvědčený, úhelný a drahý, základ nejpevnější.“

Připomíná Ježišova slova, podle kterých nám může být hlavním úhelným kamenem, anebo kamenem úrazu. Nic neutrálního neexistuje. Buď je nám „vzácný“, anebo je „kamenem úrazu a skálou pohoršení“.

Jaký záměr má Bůh s církví založenou na hlavním úhelném kameni? Ef 1,22; 2,19–22 (4,13.15; 5,27)

Kdy se s konečnou platností vyplní proroctví žalmu 118,22? Dan 2,44–45; Mat 25,31–33

Velký obraz sochy z Nabuchodonozorova snu představoval některé z největších světových říší dávných časů. A přece navzdory vši své slávě přišly vniveč, protože je na kusy rozbil kámen, který nepracovávaly lidské ruce. Království Boží nemá lidský základ, protože stojí na Kristu, tj. na živé Skále.

13. úkol – 28. prosince 1985

PÍSNĚ SIONSKÉ

kl. verš: Ž 132,12–14

Toto zaslíbení, dané Davidovi a jeho potomstvu, bylo podmíněno poslušností smlouvy. Judští králové na neštěstí vykazují ubohou bilanci plnění smluvních podmínek. Kdyby se jich byli přidrželi, mohli úspěšně vládnout v zájmu národního blaha a rozmachu. Posláním Mesiáše ze semene Davidova bylo ukázat životní aktuálnost smluvních zaslíbení a požehnání smlouvy.

Křesťané i židé často nesprávně vykládali starozákonní proroctví ohledně Izraele včetně předpovědi o Sionu. Podmíněné proroctví nutno chápat ve světle smluvních podmínek. Časté zmínky o Sionu v žalmech nám pomáhají postřehnout pravý význam a smysl Sionu v Písmě.

Žalmisté pokládají Sion za příbytek Boží (Ž 48, 74,

76, 87). „Písně stupňů“ anebo „Poutnické žalmy“ (120 – 134) oslavují radost a požehnání z cesty na Sion. Tyto písně pravděpodobně zpívali poutníci na své cestě k výročním slavnostem v Jeruzalémě.

Žalm 48, jedna z nejkrásnějších sionských písní, nám připomíná nebeský Sion, ke kterému směřují kroky poutníků z Boží církve ostatků.

1. Kde je Sion?

Čím se vyznačoval Sion a co bylo na něm posvátné?
Ž 76, 2–3; 2 Sam 5,7; 6,12

Původ slova Sion je nejistý, ale učenci vidí v něm určitou souvislost s arabským kořenem slova znamenajícího „chránit“, „obhajovat“, tedy nějaké místo ochrany anebo určitá pevnost.

Původní Sion byl na malém pahorku, kde byla kdysi stará jebuzejská pevnost, kterou dobyl David a učinil z ní svoje hlavní město. Sion se nacházel v jihovýchodní části pozdějšího Jeruzaléma, mezi údolím Tyropoeon a Kidron, jižně od místa, kde měl být postaven Šalomounův chrám. Od té doby, co David přinesl truhlu smlouvy do svého nového hlavního města, stalo se jméno Sion synonymem příbytku Božích. Když Šalomoun později postavil chrám na hoře Mor a přenesl tam truhlu smlouvy (viz 1 Král 8), i toto místo se nazývalo Sion (viz Iz 2,3; 8,18). Od středověku byl jménem Sion mylně označován také jihozápadní kopec v Jeruzalémě.

Co všechno nejednou představovalo jméno Sion v obrazném či přeneseném smyslu v Pismě?

1. Celé město Jeruzalém, nejen chrám (viz Ž 51,20; 69,36; Iz 33,20; 60,14).
2. Nejednou celý národ Izraelský (viz Ž 74,2; 78,68; Iz 40,9; Zach 9,13).
3. Obyvatelé Jeruzaléma byli nazýváni „dcerami Sionu“ (viz Ž 9,15; Iz 1,8; 10,32).
4. Novozákonní církev (viz Žid 12,22–23).
5. Nebeské město jako konečné shromaždiště vykoupených svatých, jehož stavitelem a tvůrcem je Bůh (viz Žid 12,22; Zj 14,1).

Pro Boží lid je Sion symbolem Boží přítomnosti zje-
vované při bohoslužbách Božimu lidu.

2. Základ Sionu

V jaké souvislosti je v Novém Zákoně použito pro-
roctví týkající se základu Sionu? 1 Petr 2,6–8; 1 Kor
3,11 (Ž 87,1–3; Iz 28,16)

Novosmluvní pisatelé jasně hovoří, že církev je „vy-
budována na základě apoštolů a proroků, přičemž
úhelným kamenem je sám Ježíš Kristus“ (Ef 2,20). „Ale
Bůh bohatý v milosrdenství z velké lásky, již si nás
zamiloval“, nás povolal ze tmy „a spolu s ním uvedl na
nebeský trůn v Kristu Ježíši“ (v. 4.6). „Nejste již tedy
cizinci a přistěhovalci, máte právo Božího lidu a pa-
tříte k Boží rodině (v. 19). Kristus nejen že je zá-
kladem, ale je „hlavou těla, církve“ (Kol 1,18). Pro-
tože Bůh „si ho posadil na pravici v nebesích“ (Ef
1,20).

Jak se mohli „cizinci“ anebo „pohané“ stát částí
Sionu? Ž 87,4–6

„Kvůli Sionu“ Bůh nebude spokojen, pokud „jeho
pravedlnost nevzejde jako záře“ (Iz 62,1–2). „A kde
ylo řečeno: Vy nejste můj lid, tam budou nazváni
syny Boha živého“ (Oz 1,10; viz Řím 9,25–26).

.. Poutníci na Sion

Jaké pocity Božího lidu líčí žalmista v Ž 122,1–3?

Představme si stovky poutníků různého povolání na
cestě, kde Hospodin zjevuje svoji přítomnost. Inspi-
rován krásou okolní přírody lid začíná písní oslavovat
Boha. Jakmile poutníci zpozorují sluncem ozářené ka-
mení hradeb, volají: Jeruzalém! Po dlouhé a únavné
cestě jsou blízko cíle. Když došli, zvolali: „A naše no-
hy již stojí ve tvých branách, Jeruzaléme“ (Ž 122,2).

Slovo „připojen“ ve V. 3. znamená „sjednocen“, „sem-
knutý“. Myšlenka jednoty společenství je též vyjádře-
na v Ž 133: „Jaké dobro, jaké blaho tam, kde bratří
bydlí svorně!“ (v. 1).

Bůh chce, aby jeho dnešní církev „dospěla k jed-
notě ve víře“ a aby všichni „v lásce rostli cele v toho,
který je hlava, v Krista, z něhož celé tělo, tvořící

pevnou jednotu, dostává přes jednotlivé klouby výživu, odměřenou každé části zvlášť podle práce, kterou koná. Tak tedy ono tělo roste a dělá pokroky v lásce“ (Ef 4,13.15–16).

Proč se poutníci měli modlit za pokoj Jeruzaléma?
Ž 122,6–9

Hebrejský výraz Šalom souvisí se jménem Jeruzalém, vyjadřuje myšlenku úplnosti, celosti, souladu a naplnění. Šalom je výsledkem Boží činnosti ve smluvním vztahu i výsledkem spravedlnosti (Iz 32, 17). Téměř ve dvou třetinách výskytu výraz Šalom naznačuje stav úplnosti v důsledku Boží přítomnosti.

Pravý pokoj je ovocem důvěry v Boha (viz Iz 48, 18.22; 54,10; 57,20). Kníže pokoje (Iz 9,6) je původcem našeho pokoje (Ef 2,14; Kol 1,20). Proto je i Králem pokoje (Žid 7,2). Ž 122,6 úzce souvisí s prosbou modlitby Páně: „Přiď království tvé! Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi“ (Mat 6,10).

4. Strážce Sionu

Co dojímalo izraelské poutníky, když se blížili k Jeruzalému? Ž 125,1–2

Žalmista nekončí chvalořečením města. Viděl v něm spíše symbol těch, kteří důvěřují v Boha. Hory mu připomínaly Boží velkou starostlivost o vyvolený lid. Tato myšlenka jasně vyplývá ze Ž 121. Mínění komentátorů se rozcházejí v otázce, zda jde o hory okolo Jeruzaléma s jeho svatyní, anebo o palestinské výšiny poskvřňované modlářstvím. Žalmista v tomto textu jasně poukazuje, že Izrael má očekávat pomoc jedině od Boha. Bývaly doby, kdy izraelský národ spolu s okolními národy spíše důvěřoval posvátným předmětům než Bohu. V takových chvílích proroci napomínali: „Nespoléhejte na klamná slova: Je to chrám Hospodinův, chrám Hospodinův, chrám Hospodinův!“ (Jer 7,4).

O staletí později hleděl na krásu chrámu Spasitel světa. Dobře věděl, že vůdcové lidu skládali důvěru v město a chrám. Tím zavrhli toho, který jediný mohl loučení s tímto městem Ježíš zvolal: „Jeruzaléme, Je-

ružaléme, který zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kdo byli k tobě posláni; kolikrát jsem chtěl shromáždit tvé děti, tak jako kvočna shromažďuje kuřátka pod svá křídla, a nechtěli jste!“ (Mat 23,37).

Co bylo jedinou podmínkou přežití Sionu? Ž 127,1–2

Budovatelská aktivita je v Písmě často spojována s Boží spásnou činností. I když Bůh kárá dům Davidův a Sion tím, že za čas tyto opory boří, jeho spásný záměr však provždy zmařen nebude.

5. Král Sionu

Z čeho se měl těšit vyvolený lid Boží? Ž 149,2; 146,10

„Sionské žalmy“ popisují Boží záměr s Izraelem jako vyvoleným lidem, současně však jsou proroctvím o konečném nastolení věčného Božího království. Jan líčí závěrečný velký soud, kdy všichni nespravedliví budou stát před Božím trůnem, aby přijali svoji odplatu — druhou smrt v ohnivém jezeře (Zj 20,11–14). Tehdy bude skutečně platit: „Bůh je králem celé země“ (Ž 47,8) a „tvoje kralování je kralování všech věků“ (Ž 145,13).

Symbolem čeho bylo „město velkého krále“ podle Ž 48,2?

Janovi bylo dopřáno vidět ono velké město, svatý Jeruzalém, sestupovat z nebe od Boha (Zj 21,9–11). Viděl jeho vysoké hradby, základy a brány. Neviděl v něm však žádný chrám, „neboť Pán Bůh vševládný a Beránek — to je jeho chrám“ (Zj 21,22). Vždy to byla jen Boží přítomnost, která činila Sion velkým. „Hospodin na Sionu je velký, vyvýšený nad všechny národy“ (Ž 99,2). Teprve v budoucnosti se poví, že jeho chvála sahá „až do končin země“ (Ž 48,11) a že „v jeho světle budou chodit národy“ (Zj 21,24).

6. Krása Sionu

Která prorocká slova jsou symbolem písně vykoupných před branami věčného města? Iz 26,1–2

V Iz 24 a 25 je vylíčen velký den Hospodinův — den spásy i záhuby. Izaiášův výrok „v ten den“ spojuje tyto verše s Božím věčným městem, ve kterém

budou přebývat jen svatí a spravedliví (viz Zj 22,14).

Žalm 48 oslavuje Boží péči o Jeruzalém a vysvobození Božího lidu. Tento slavný „poutní žalm“ hovoří o materiální slávě Sionu (v. 2–4) po vysvobození Sionu z rukou jeho nepřátel (v. 5–9), o duchovní slávě Sionu (v. 10–12), o Boží přítomnosti v něm a o jistotě jeho ochrany (v. 13–15).

Žádná vnější krása se nevyrovná kráse a svatosti charakteru a pravá krása svatého města na obnovené zemi bude krásou svatosti jeho obyvatel.

Co je zahrnuto v kráse svatosti? 1 Petr 3,3–4

V tomto výraze je zahrnut duch pravé úcty, vnitřní odevzdanosti a vnější zbožnosti, vroucné opravdovosti a radostné vděčnosti. Ani nebe ani země nemohou poznat větší krásu než je krása pravé svatosti.

ADRESY SHROMÁŽDĚNÍ CASD ČECHY

České sdružení církve adventistů s. d.
Londýnská 30, 120 00 Praha 2 - Vinohrady
telefon 25 78 63

Beroun	266 01	Beroun III – Závodí, Tylova 273, modlitebna CASD
Brandýs nad Labem	250 01	Brandýs n/L., Pražská 240/31 (u s. B. Prokopové)
Čáslav	286 01	Čáslav, Husova 159, fara církve česko-bratrské evangelické
Červený Kostelec	549 41	Červený Kostelec, Lenínova 548, sbor církve česko-bratr. evang.
České Budějovice	370 06	České Budějovice – Suché Vrbné, Vítězslava Nezvala 33, sbor církve čs. husitské (Husův dům)
Český Krumlov	381 01	Český Krumlov, ul. Dlouhá 32, sbor církve bratrské (1. a 3. sobota v měsíci)
Česká Lípa	470 01	Česká Lípa, Chelčického 1012, sbor církve česko-bratr. evang.
Česká Třebová	560 02	Česká Třebová, Mlýnská 900, sbor církve čs. husitské (Husův dům)
Děčín	405 01	Děčín, Myslbekova 4, sbor církve bratrské
Dobruška	518 01	Zd. Nejedlého 668, Husův sbor církve čs. husitské (2. a 4. sobota v měsíci)
Horní Cerekev	394 03	Horní Cerekev, Smetanova 384, modlitebna CASD
Horní Rokytnice	512 45	Horní Rokytnice n. Jizerou modlitebna CASD

Hradec Králové	501 71	Hradec Králové, Ambrožova 728, sbor církve čs. husitské
Hronov	549 31	Hronov, Husův sbor církve čs. husitské
Cheb	350 02	Cheb, Dimitrovova 6, modlitebna CASD
Choceň	565 02	Choceň, Vysokomýtská 793, (u s. Nigrinové)
Jablonec n. Nisou	466 00	Jablonec nad Nisou, P. Bezruče 61, modlitebna CASD
Jaroměř	551 01	Jaroměř III, Karlov, U školní jídelny, modlitebna CASD
Jičín	506 01	Jičín, Konecchlumského 280, sbor církve česko-bratr. evang.
Karlovy Vary	362 64	Karlovy Vary, tř. Jednotných odborů 33/I, sbor církve česko-bratr. evang.
Kladno	272 01	Kladno, ul. Znárodnění 54/1562, modlitebna CASD
Lesná u Tachova	347 01	Lesná 101, modlitebna CASD
Liberec	460 01	Liberec IV, U Jánského kamene 3, modlitebna CASD
Litoměřice	412 01	Litoměřice, Rooseweltova 7, sbor církve česko-bratr. evang.
Litvínov	436 00	Litvínov, Chudeřín-Opltova 99/20 (u br. Čiripa)
Luže	538 54	Luže, Komenského 249, modlitebna CASD
Mladá Boleslav	293 01	Mladá Boleslav, Husova 199/2 sbor církve česko-bratr. evang.
Náchod	547 00	Náchod, Farského síň Husova sboru církve čs. husitské, (1. sobotu v měsíci)

Nový Bydžov	504 01	Nový Bydžov, park u Trojice, sbor církve česko-bratr. evang.
Ostrov nad Ohří	363 01	Ostrov nad Ohří, Fučíkova 396, (u br. Viktorina)
Pardubice	530 02	Pardubice, Labská 377, modlitebna CASD
Plzeň	300 00	Plzeň, Dukelská 31, modlitebna církve bratrské
Poděbrady	290 01	Poděbrady III, Na kopečku 405, modlitebna CASD
Polička	572 01	Polička, nábřeží J. Fučíka 506, sbor církve česko-bratr. evang.
Praha - Libeň	180 00	Praha 8 - Libeň, U pošty 6, sbor církve česko-bratr. evang.
Praha - Strašnice	100 00	Vilová 512/26, sbor církve evangelické-metodist.
Praha - Vinohrady	120 00	Praha 2 - Vinohrady, Londýnská 30, modlitebna CASD
Přelouč	535 01	Přelouč, Švermova 172, (u s. Pleskotové)
Příbram	261 02	Příbram 2, Pražská 105, kancelář církve čs. husitské
Roudnice nad Labem	413 01	Roudnice n. Lab. Husovo nám. 60, farní úřad církve čs.
Rumburk	408 01	Rumburk 1, Krásnolipská 38, kostel církve česko-bratr. evang.
Slaný	274 01	Slaný, Žižkova 16, sbor církve česko-bratr. evang.
Sokolov	356 01	Sokolov, Kraslická 14, modlitebna CASD
Tábor	390 01	Tábor, Bílkova 3, sbor církve česko-bratr. evang. (1. a 3. sobotu v měsíci)

Telč	588 56	Telč, Židovský hřbitov, modlitebna CASD
Teplice v Čechách	415 01	Teplice v Čechách, Kříčková 13, modlitebna CASD
Trutnov	541 01	Trutnov, M. Majerové 86/10, modlitebna CASD
Turnov	511 01	Turnov, 28. října 543, modlitebna Jednoty bratrské
Újezd n. Lesy	250 85	Praha 9, Újezd n/Lesy, Říčanská 644
Ústí nad Labem	400 01	Ústí nad Labem, Fučíkova 128, modlitebna CASD
Vamberk	517 54	Vamberk, ul. 7. listopadu 71, modlitebna CASD
Velké Hamry	468 45	Velké Hamry II, č. 322, (u br. Sidora)
Zruč n. Sáz.	285 22	Zruč n/Sáz., Zahradní 189, sbor církve českobratr. evang.
Železný Brod	468 22	Železný Brod, Na Brodci, sbor Jednoty bratrské

ADRESY SHROMÁŽDĚNÍ CASD MORAVA

Moravskoslezské sdružení církve adventistů s. d.
Kopaniny 13, 709 42 Ostrava – Mariánské Hory
telefon 53 504

Blansko	678 01	Blansko, Havlíčkova 5, každých 14 dní (u br. Jelínka, Rudice 149, 679 06 Jedovnice)
Bohumín	735 81	Bohumín, Mírová 14, mod- litebna CASD
Boskovice	680 01	Boskovice, Hybešova ul., kostel církve českokobratr. evang.
Brno	602 00	Brno, Střední 10, modliteb- na CASD
Brno	618 00	Brno, Olomoucká 4, mod- litebna církve čsl. husit- ské
řeclav	691 41	Poštorná, tř. 1. máje 584, modlitebna CASD
ystrice nad Olší	739 95	Bystřice n. Olší 443 (u ná- draží)
Bystřice pod Hostýnem	768 61	Bystřice p. Host., Rudé ar- mády 55
Český Těšín	737 01	Český Těšín, Frýdecká 28 modlitebna CASD
Dětmarovice	735 71	Dětmarovice 454 (u br. Do- ležala)
Frenštát pod Radh.	744 01	Frenštát p. Radhoštěm, U tírny 1140, modlitebna CASD
Frýdek – Místek	738 01	Frýdek – Místek, Slezská 1982, modlitebna CASD
Frýdlant nad Ostr.	739 11	Frýdlant n. Ostr., Kúty 58 modlitebna CASD

Gottwaldov	766 00	Gottwaldov, Leninova tř. 3018/26 sbor církve česko-bratr. evang.
Hanušovice	788 33	Hanušovice, Dukelská 216, modlitebna CASD
Haviřov	735 14	Haviřov 4 — Prostřední Suclá, Dělnická 362, modlitebna CASD
Hluk	687 25	Hluk 1006 (u br. Míška)
Hodonín	695 01	Hodonín, Husova ul. 909, sbor církve česko-bratr. evang.
Holešov	769 01	Holešov, nám. F. X. Richtera 1212, modlitebna CASD
Horní Benešov	793 12	Horní Benešov, B. Němcové 287, (u br. Mikšíka)
Hošťálková	756 22	1. sobota Vsetín 2. sobota evang. fara Hošťálková další soboty modlitebna Kateřinice
Hranice na Moravě	753 01	Hranice na Moravě, Čs. armády 25, modlitebna CASD
Hrušovany nad Jev.	671 67	Hrušovany n. Jev., Kostelní 515, modlitebna CASD
Jeseník	790 01	Jeseník, nám. Svobody 8 modlitebna CASD
Jihlava	586 00	Jihlava, Březinovy sady 2: modlitebna CASD (přístup z nám. RA vedle Domu pionýrů)
Kaňovice	739 35	Kaňovice 12, okr. Frýdek-Místek (u br. Haleše)
Kateřinice		Kateřinice 282, okr. Vsetín
Komorní Lhotka	739 54	Komorní Lhotka 202, modlitebna CASD
Krnov	794 00	Krnov, Nábřežní 1, modlitebna CASD
Kroměříž	767 01	Kroměříž, Riegrovo nám. 152, modlitebna CASD

Kyjov	697 01	Kyjov, Dobrovského 511, sbor církve česko-bratr. evang.
Lipník nad Bečvou	751 31	Lipník n. Bečvou, Piaristická 100, modlitebna CASD
Liptál	756 31	Liptál č. 90, okr. Vsetín, (u br. Miky)
Lubina	742 21	Kopřivnice-Lubina 236 (u s. Neuschlové)
Morávka	739 05	Morávka 576, okr. Frýdek-Místek (u Foldynů)
Moravské Budějovice	676 00	Moravské Budějovice, nám. Míru (v budově pošty), modlitebna církve česko-bratr. evang.
Napajedla	763 61	Napajedla, Komenského 315, sbor církve česko-bratr. evang.
Jablunkov – Návší	739 91	Jablunkov 2 č. 318, modlitebna CASD
Nový Jičín	742 42	Nový Jičín, Suvorovova 478, modlitebna CASD
Oldřichovice	739 58	Oldřichovice 140, okr. Frýdek-Místek (u br. Rusnoka)
Olomouc	775 00	Olomouc, Balcárkova 12, modlitebna CASD
Opava	746 01	Opava, Olomoucká 51, modlitebna CASD
Orlová – Lazy	735 11	Orlová – Lazy 499, modlitebna CASD
Ostrava – Mar. Hory	709 00	Ostrava – Mar. Hory, Nájemnická 31, modlitebna CASD
Ostrava – Poruba	721 00	Ostrava – Svinov, Stanislavského 391, modlitebna CASD
Ostrava – Radvanice	716 01	Ostrava – Radvanice, Ráčkova 4, modlitebna CASD
Ostrava – Třan. sál	701 00	Ostrava 1, Husovo nám. 3
Ostrava – Zábřeh	704 00	Ostrava – Zábřeh, Mňukova 17, modlitebna CASD

Petrov	788 14	Petrov n. Des. č. 31, okr. Šumperk, modlitebna CASD
Prostějov	796 00	Prostějov, Šafaříkova 9, modlitebna CASD
Přerov	750 00	Přerov, Na Loučkách 11, modlitebna CASD
Roubanina	679 64	Roubanina 50, okr. Blansko (u br. Bušiny)
Rudice	679 06	p. Jedovnice, Rudice č. 149 (u br. K. Jelínka)
Suchdol n. O.	742 01	Suchdol nad Odrou, ul. kpt. Sochora 23, modlitebna CASD
Šternberk	785 01	Šternberk, Olomoucká 61, (u br. Musila)
Šumperk	787 01	Šumperk, Janošíkova 3 modlitebna CASD
Třebíč	674 01	Třebíč, Jungmannova 16, modlitebna CASD
Třinec	739 61	Třinec V., Dolní Lištná 171, modlitebna CASD
Uherské Hradiště	686 00	Uherské Hradiště, sbor cíkve českobratr. evang.
Uherský Brod	688 01	Uherský Brod, Nerudova 702, modlitebna CASD
Úsov	789 73	Úsov, nám. míru 91, (u br. Ludvíka)
Valašské Meziříčí	757 01	Valašské Meziříčí, Ed. Urxe 1, modlitebna CASD
Vendryně	739 61	Třinec — Lyžbice č. 19, modlitebna CASD
Veselí nad Moravou	698 01	Veselí n. Mor., Rudé armády 1004, modlitebna CASD
Vojkovice	739 52	Vojkovice 76, modlitebna CASD
Vsetín	755 01	Vsetín, Palackého 152, modlitebna CASD
Vyškov	682 00	Vyškov n. Mor., B. Němcové 3, modlitebna CASD

Zábřeh na Moravě	789 01	Zábřeh na Mor., Gottwaldova 14, modlitebna CASD
Znojmo	669 02	Znojmo, Veselá 20, modlitebna CASD
Žďár nad Sázavou	591 00	Žďár n. Sáz., Kopečná 226, sbor církve čs. husitské

ADRESY SHROMÁŽDĚNÍ CASD SLOVENSKO

Slovenské sdružení církve adventistů s. d.
Teslova 1, 821 02 Bratislava

Banská Bystrica	974 00	Banská Bystrica, Rudlovská 37
Banská Štiavnica	969 01	Banská Štiavnica, Vajanského 15
Blatné Remety	072 44	Blatné Remety 130 (u br. Hreňa)
Brzotín	049 51	Brzotín 228 (u s. Csontosovej)
Bratislava	800 00	Bratislava, Panenská 10
Čadca	022 01	Čadca — Podbrežie, Komenského 1616 (u br. Drbúľa)
Čakanovce	044 45	Čakanovce 63, p. Bídovce
Dvorec Osada	957 01	Dvorec — Osada 199
Dunajská Streda	929 01	Dunajská Streda, Povoda 77 (u br. Kolára)
Fíľakovo	936 01	Fíľakovo, Továrenská 68,
Gerlachov	059 35	Gerlachov 188
Holič	908 51	Holič, Sídl. Stred II, Gowardova 30, (u rod. Poplovej)
Horné Saliby	925 03	Horné Saliby 544, okr. Galanta (u rod. Vargovej)
Kežmarok	060 01	Kežmarok, Topercerova 1
Komárno	945 01	Komárno, ul. kpt. Jaroša 11, modlitebňa baptistov
Košeca	018 64	Košeca 602 (u br. Pagáča)
Košice	040 01	Košice, Jesenského 29, modlitebňa BJB
Krupina	963 01	Krupina, ul. D. Štúra 24, (u br. M. Kurnasa)
Levice	934 01	Levice, ul. J. Bottu 2
Liptovský Mikuláš	031 01	Liptovský Mikuláš, ul. 1. mája 89

Lučivná	059 31	Lučivná 66
Lučenec	984 01	Lučenec, Sládkovičova 4
Markuška	049 34	Markuška 11 (u br. Spišia- ka)
Martin	038 33	Martin, Priekopská 52
Michalovce	071 01	Michalovce 1, ul. Čsl. ar- mády 13
Myjava	907 01	Brestovec 97 (u br. Kuče- ráka)
Nové Zámky	940 01	Nové Zámky, Dostojevské- ho 26
Piešťany	921 01	Piešťany, Matúškova 7, (u br. Sedliaka)
Poproč	044 24	Poproč, Nová č. 7
Povážská Bystrica	017 01	Povážská Bystrica, Orlové . 89
Prešov	080 01	Prešov, ul. Slov. republiky Rád 132
Pribylina	032 42	Pribylina 192 (u rod. Be- hárkovej)
Revúca	050 01	Revúca, Šafarikova 11 (u s. Joachymovej)
lovenské Ďarmoty	991 07	Slov. Ďarmoty 176 (u br. Huszara)
Trenčín	911 00	Trenčín, Horný Šianec 17
Trnava	917 01	Trnava, Kubáňova 8
Vaňovce	916 13	Vaňovce 222
Váhovce	925 62	Váhovce 541 (u s. Lazíko- vej)
Východná	032 32	Východná 243 (u br. P. Greša)
Zvolen	960 01	Zvolen, Partizánska 1276 (u br. Fehéra)
Žilina	010 00	Žilina, Škultétyho 8

BIBLICKÉ ÚKOLY 1985

Vydala Ústřední rada církve adventistů s. d., Praha 4
Lhotka, Zálesí 50, v Ústředním církevním nakladatelství
v Praze

Vytiskl Tisk, knižní výroba, n. p., Brno, závod 4, Přerov.

AA 15,11 VA 15,84

Vázané Kčs 17,—